2/2016 *Čtvrtletník pro přátele archeologie a hledání s detektory kovů*

LOVCI HISTORIE

ZLATO PRO KORUNU

ZLATO Z BAHNA A PÍSKU
DETECH REACHER
V KRAJI BETONOVÝCH TVRZÍ
KONEC KREJCARŮ

Zdarma ke stažení na lovecpokladu.cz/casopis

8. ROČNÍK MISTROVSTVÍ ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY V HLEDÁNÍ S DETEKTORY KOVU

MISTR HLEDAČ 2016

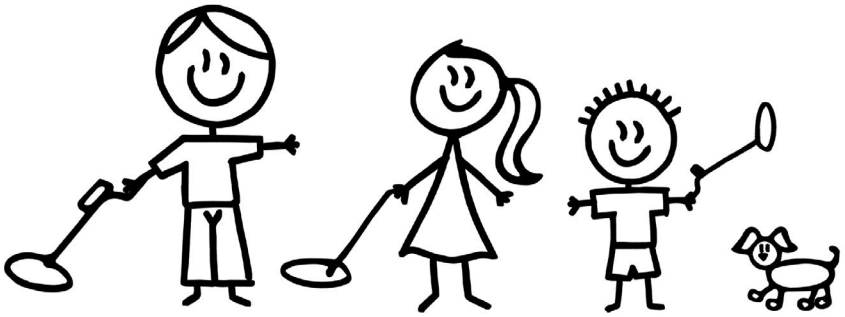

2. — 4. ZÁŘÍ 2016

BRANDLÍN V JIŽNÍCH ČECHÁCH

Generální sponzor

Akci pořádá

Sponzoři

Akci podporuje

EDITORIAL

Milý čtenáři,

Sluníčko pálí, pšenka zlátne, lesy zarostlé býlím, prostě letní idylka. Není téměř kde hledat, a tak je možná lepší se natáhnout pod lípu a podumat nad nestálostí dnešní doby. Naštěstí se už někde začalo síct, a tak tenhle letní plážový půst brzy skončí. Druhé letošní číslo přináší řadu zajímavých článků a jeden opravdu výjimečný od Honzy Viznera: Zlato pro korunu. V letošní smršti výstav, publikací a pořadů týkajících se 700. výročí narození Karla IV. je to náš rozhodně ne skromný příspěvek do diskuze o časech, kdy u nás vládli Lucemburkové.
V druhém čísle také najdete "vodní" recenze CTX 3030 nebo článek od Dana Hezkého o Detechu Reacher.

Doufáme, že Vám Lovci Historie pomohou příjemně strávit léto a že se na konci prázdnin uvidíme na Mistru hledači, který se již intenzivně chystá.

Za celou redakci LH Marek Mlejnský.

LOVCI HISTORIE

OBSAH

4 RÁJ NA ZEMI
9 ZLATO Z BAHNA A PÍSKU
13 PŘÍBĚH JEDNÉ LÍMCOVKY
19 ZLATO PRO KORUNU
30 BOHATSTVÍ DOMU LUCEMBURKŮ
31 DRAHÉ KOVY
33 ZLATÁ RAŽBA LUCEMBURKŮ
34 STŘÍBRNÉ RAŽBY LUCEMBURSKÉ DYNASTIE
35 ZLATO SVATOVÁCLAVSKÉ KORUNY
37 DRAHOKAMY SVATOVÁCLAVSKÉ KORUNY
39 DETECH REACHER, LEVNEJ ŠIKULA
42 V KRAJI BETONOVÝCH TVRZÍ
48 I RUDOLEC DOKÁŽE JEŠTĚ PŘEKVAPIT
50 KONEC KREJCARŮ V RAKOUSKÉ ŘÍŠI

LOVCI HISTORIE NA LOVECPOKLADU.CZ™

NĚKOLIK Z MNOHA KRÁSNÝCH NÁLEZŮ, KTERÉ SE OBJEVILY V KATALOGU ARTEFAKTŮ OD 1. 4. 2016 DO 30. 6. 2016

1 **Renesanční meč**
Odevzdá MajkizZor

2 **Útočný odznak pěchoty**
Nálezce Greg_Part

3 **Nápažník, nánožník,** doba bronzová
Odevzdal konajs3 do:
Muzeum regionu Boskovicka, p.o.

4 **Řím,** Valentinianus II. 375–392
Odevzdal SrotLady do:
AUAV Dolní Dunajovice

1

2

3

4

RÁJ NA ZEMI

TEXT **TOMÁŠ PREJZA**
FOTO **JITKA PREJZOVÁ**

ČISTÁ PÍSEČNÁ PLÁŽ, ŠUMĚNÍ MOŘE, V DÁLCE KŘIK RACKŮ...

...asi jsem se nechala trochu unést.

Znám však krásné, klidné místo zde na severu Čech, odkud se Vám nebude chtít odejít. Jen místo racků jsou zde kachny, které pro kus rohlíku přijdou téměř na dosah ruky. Neuslyšíte šumění moře, oceníte však ticho a nádherný výhled na České středohoří. Pláž je skutečně písčitá a čistá (zaměstnanci pravidelně uklízí nejen okolní břeh).

Minulý týden jsme si s kamarády udělali dobrovolnou akci "Z" v kempu Marina. Domluvili jsme s majitelem kempu, že před sezónou prohledáme a vyčistíme pláž i dno pískovny. Pro nás detektoráře to byla výzva – znáte to, co kdyby... Na místo jsme dorazili v pátek ráno za ne moc hezkého počasí, ale během dne sluníčko vykouklo. Našli jsme spoustu věcí. A ty krásný signály! Jistě si dovedete představit, jak krásně zvoní taková krabička od cigaret, trhací víčka, hliníková céčka od buřtů, obroučky brýlí, čepel nože, olůvka, klíče atd. V pytlech na odpad také skončily plechovky od piva, limonád, paštik i sklo. Mezi nejzajímavější nálezy patří zlatý přívěsek. K tomu padlo pár drobností jako stříbrná naušnice a řetízek, prstýnky z oceli a různé mince.

Byl to den plný:
slunce - spálený obličej se už zahojil (mazala jsem poctivě – pozdě, ale přece),
smíchu – když Angličan hledal v blízkosti jachty, z dálky jsme se vsázeli, jestli ji dohledá,
ponaučení – zjistit, zda to vejce v botě Veseláče je pravé nebo atrapa, nám zabralo nějaký čas, bylo pravé,
koupání – viz. foto Zipsy (ležel tam jak vyvrženej vorvaň),
přátelství – když se Hanka dělila s kačeří rodinkou o Martinův rohlík. Martin se malinko usmál a zeptal se Zipsyho jestli vzal luk (oko za oko – rohlík za kachnu).

Jitka

Pomalu se přiblížil den, na který Zipsy domluvil hledání na panenské lokalitě. Jednalo se o vyčištění pláže před sezónou. Takové akce jsou super, protože v hromadě nalezeného bordelu se občas poštěstí najít i nějaký ten šperk.

Kluci vybaveni neoprenem a vodotěsným CTXem se rozhodli hledat ve vodě. Já, ač také vlastník CTX, jsem byl zdrženlivější a v mém neoprenu, jehož spodní část připomíná baleťácké kalhoty a vršek boratky, jsem si do chladnější vody netroufl. Nezbylo nic jiného než zůstat na suchu. S Hankou jsme prohledávali pláž. Netrvalo dlouho a Hanička hlásila zlatý přívěsek. Já měl pro změnu plné kapsy bordelu. Zipsy s Angličanem se rochnili ve vodě jako vorvani a evidentně si to užívali. My plážáci jsme netrpělivě čekali na první výkřik lachtanů: „Mám golda!“ Dočkali jsme se. O zvěčnění naší expedice se starala Jíťa, která se s fotoaparátem v ruce nebála čelit živlům.

Těsně před odchodem jsem ve své botě nalezl vejce, které tam lstivě umístil Angličan v naději, že všechny přítomné pobaví „důmyslným“ kanadským žertíkem. Svým bystrým zrakem jsem však nástrahu odhalil a vejce nabídl kachnám k adopci. Po té co se má velkorysá nabídka setkala s minimální odezvou od místních opeřenců, se rozjela debata o pravosti vejce.

Jinak byla akce super. Přežil i Angličan, kterého se Zipsymu po značném úsilí povedlo narvat do neoprenu, který ho „lehce“ přiškrcoval u krku. Rudou barvu obličeje jsme následně přisuzovali slunci. Tolik asi za mě.

Veseláč

Tak já jsem viděl tu krásu trochu jinak. Sice práce, ale možná goldi. Na pátek jsem se těšil už od úterý.

Počasí od rána nic moc, ale nejsme z cukru. Po příjezdu jsme se hned po tom, co se nám podařilo zapnout Angličana do sucháče, rozběhli každý po signálech. Hanka s Martinem zůstali na pláži, Jíťa dělala krásný fotky a já s Angličanem hurá do vody.

Adrenalin rostl s každým hezkým tónem. Kdo vymyslel hliníková trhací víčka, to byl magor, ale rozkaz zněl jasně: „Vyčistit!“ Kopalo se opravdu všechno. Nechtělo se mi věřit, kolik bordelu se naháže do vody. Mně osobně se podařily i dva nože, ten jeden měl dokonce čepel 25 cm. Odměna byla, když začaly padat prstýnky, sice bižu, ale dobrý. V hlavě mi k thresholdu zní: „Ještě toho golda!”

Počasí se umoudřilo i sluníčko vylezlo, myslím, že Jítě to až vadilo, protože když jsme odjížděli, vypadala jak rudoch. Prvního goldíka dala Hanka na pláži, přívěsek býka. Moc pěknej. Hanka i Martin měli plné kapsy odpadů, ale padli i mince. Ve vodě to bylo obráceně, vytahali jsme alobaly, plechy, dráty, víčka, ale i prstýnky, naušnice, nějaký komančský mince. Nakonec se nasbíral skoro plný pytel odpadků.

Myslím, že se akce vydařila. Návštěvníci kempu budou spokojeni a my si příští rok před zahájením sezóny tuto akci zopakujeme.

Zipsy

Detektory kovu
ZIPSY

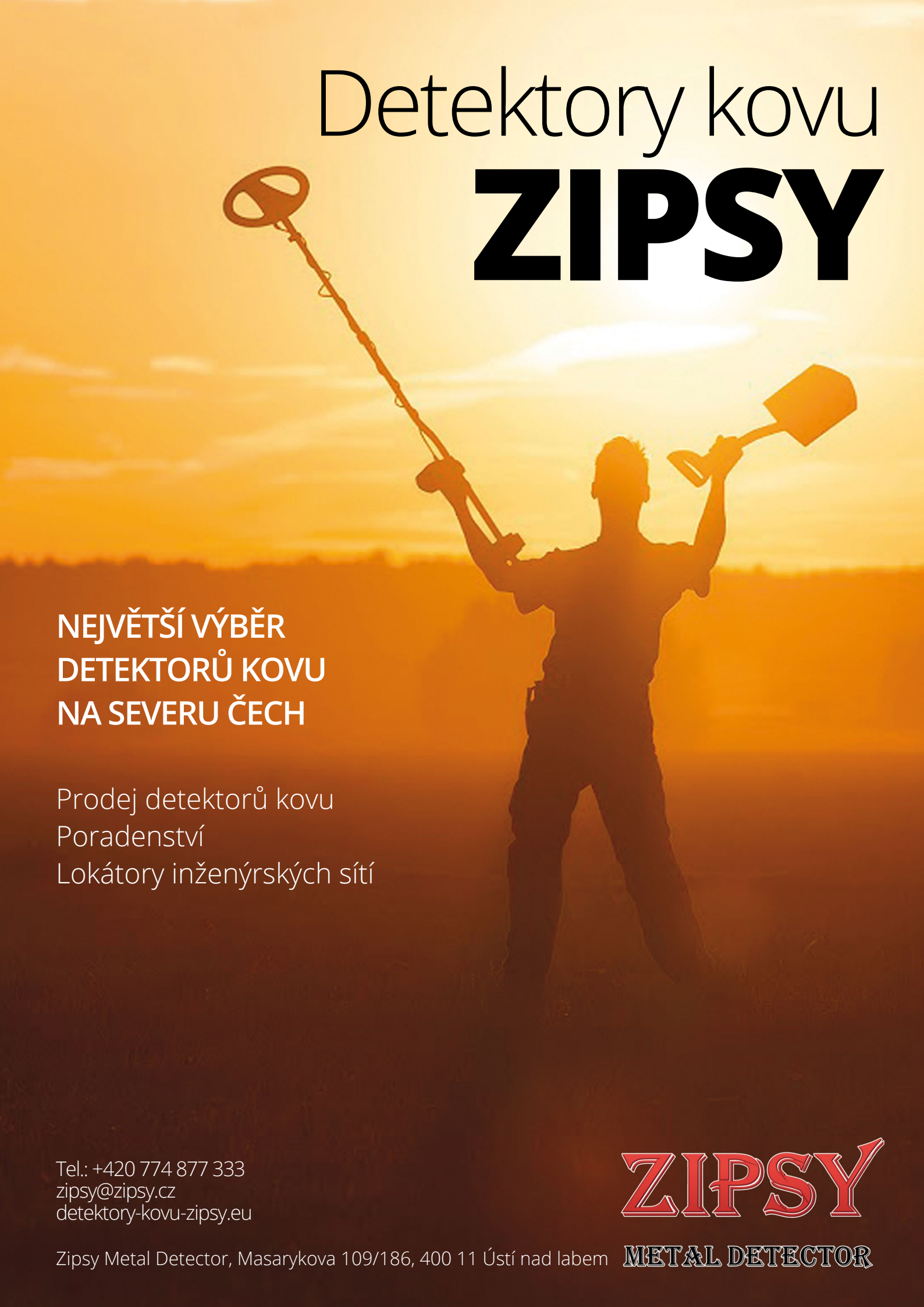

NEJVĚTŠÍ VÝBĚR DETEKTORŮ KOVU NA SEVERU ČECH

Prodej detektorů kovu
Poradenství
Lokátory inženýrských sítí

Tel.: +420 774 877 333
zipsy@zipsy.cz
detektory-kovu-zipsy.eu

Zipsy Metal Detector, Masarykova 109/186, 400 11 Ústí nad labem

ZIPSY
METAL DETECTOR

ZLATO
Z BAHNA A PÍSKU
CTX POD VODOU

TEXT **PETR ZUKLÍN**

Léto už je zase tady a naprostá většina polí už je dávno zarostlá a lesy zase okupují hejna krvežíznivých klošů, klíšťat a podobné havěti.
Letní pařáky přímo vybízí k tomu jít k vodě. Ale absťák nikdy nespí, a jak jinak si lépe ospravedlnit hledání před drahou polovičkou, než výletem k vodě v letím parnu.

Pokud patříte mezi ty šťastlivce, co vlastní CTX nebo nějaký jiný vodotěsný model, byla by škoda naplno nevyzkoušet jeho možnosti.
Než ale začnete, doporučuji pořádně překontrolovat jednotlivá těsnění, abyste se vyhnuli budoucím nepříjemnostem. Nejvíce, vzhledem k častému používání, věnujte pozornost těsnění pod baterkou. Těsnění vytáhnete pomocí nějakého vhodného předmětu tak, abyste ho nepoškodili, např. patřičně upravenou zápalkou, a prostor důkladně zbavte veškerých nečistot. Při hledání pod vodou se prostor okolo těsnění často zanáší zejména pískem a je potřeba pohlídat, aby tam nevniklo například zrnko písku. Ještě je dobré gumičku trochu namazat nějakou vodě odpudivou vazelínou, v největší nouzi postačí i indulona. Při vkládání gumičky zpět dejte pozor, abyste ji neotočili (průřez gumičky není kulatý), vložte ji rovnou stranou do detektoru, na kulatou stranu přilehne bateriový box. Zkontrolujte a dotáhněte vodotěsné konektory od cívky, vodotěsných sluchátek a ovládací jednotky a můžete vyrazit.

CTX disponuje opravdu povedenou diskriminací, takže se můžete zbavit většiny běžného plážového odpadu a nechat ho kolegům, co půjdou po vás. Je tedy potřeba si trochu pohrát s nastavením diskriminačního a tónového vzoru.

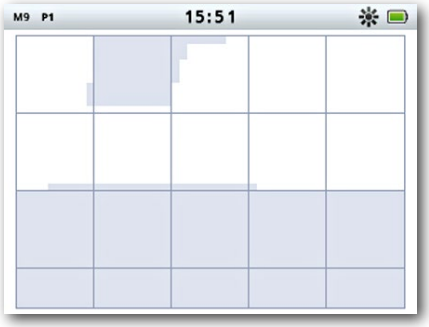

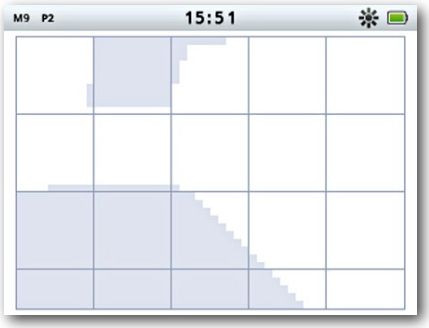

REŽIM VODA CZ - Vzor 1 má v základu už odladěné železo a klasická pivní víčka. Vzor 2 je v podstatě identický, akorát má "vybrání" v oblasti železa pro případ, že by se vám zachtělo kopnout si pár dvacek na pivko ve stánku na koupališti.

Nyní máme zatěsněno, patřičně upravený program a můžeme vyrazit k vodě. Osobně si vybírám lokality s pozvolným vstupem do vody, abych se dostal za dohozovou vzdálenost víček od piva a dalšího běžného odpadu, tak cca 6 metrů od břehu se koncentrace zátek a alobalu značně sníží. Olovo po rybářích bývá skoro všude krom vyloženě koupacích plážích, ale na CTX se ho po chvilce cviku naučíte rozpoznávat.

Manipulace se sítem vyžaduje určitou zručnost a praxi, ale po chvilce cviku si na to člověk zvykne a budete vyndávat cíle na první nabrání. Zejména na kamenitém dně to není žádný med, tak bych začínal rozhodně na nějakém pěkném písečku. Dále určitě doporučuji zapnout funkci Target trace a nastavit Volume gain na cca 18, cíl se vám pak bude lépe zaměřovat a neunavíte se zbytečně namáhavým kopáním.

Tak pořádně utáhněte všechny konektory a hodně štěstí!

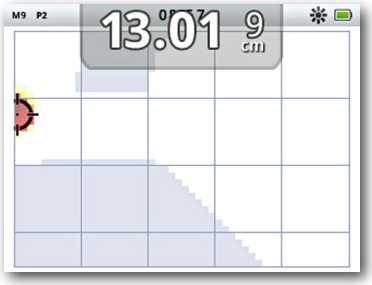

Hmotnost 0,45 g
585/1000 (14 kt)

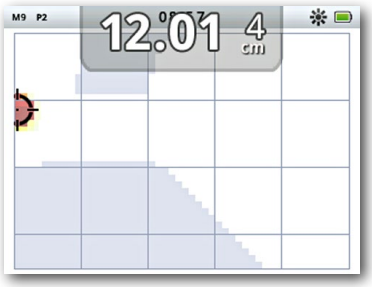

Hmotnost 1,12 g
585/1000 (14 kt)

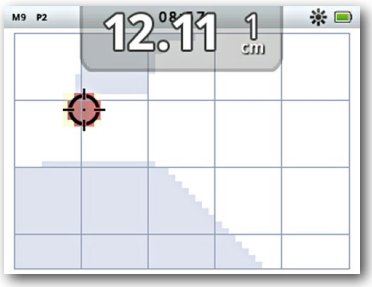

Hmotnost 2,13 g
585/1000 (14 kt)

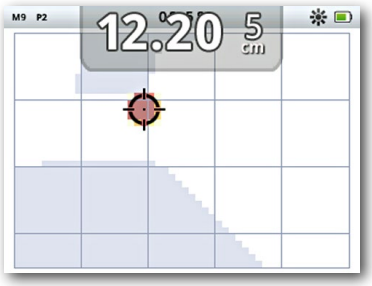

Hmotnost 3,98 g
585/1000 (14 kt)

Jak se značí zlaté šperky

PRO-ALLOY

Gold Purity Tester

Snadný způsob jak otestovat zlaté a platinové šperky

Určete ryzost prtenů, řetízků, hodinek a dalších...

- **Okamžité zjištění ryzosti**
- **Rychlé a přesné**
- **Nedestruktivní**
- **Ochranné pouzdro součástí**
- **Včetně baterie (1xAA)**

We Change People's Fortunes

MINELAB
www.minelab.com

Pro více informací volejte na číslo 731 102 713 nebo navštivte www.lovecpokladu.cz
Zašlete e-mail na info@lovecpokladu.cz a vyžádejte si brožuru o detektoru CTX 3030

FBS 2 Smartfind 2 GPSi Wi-Stream

Nejlepší technologie pro detekci kovů na světě

MINELAB
www.minelab.com

PŘÍBĚH JEDNÉ LÍMCOVKY

TEXT **JIRKA VAVŘINA**

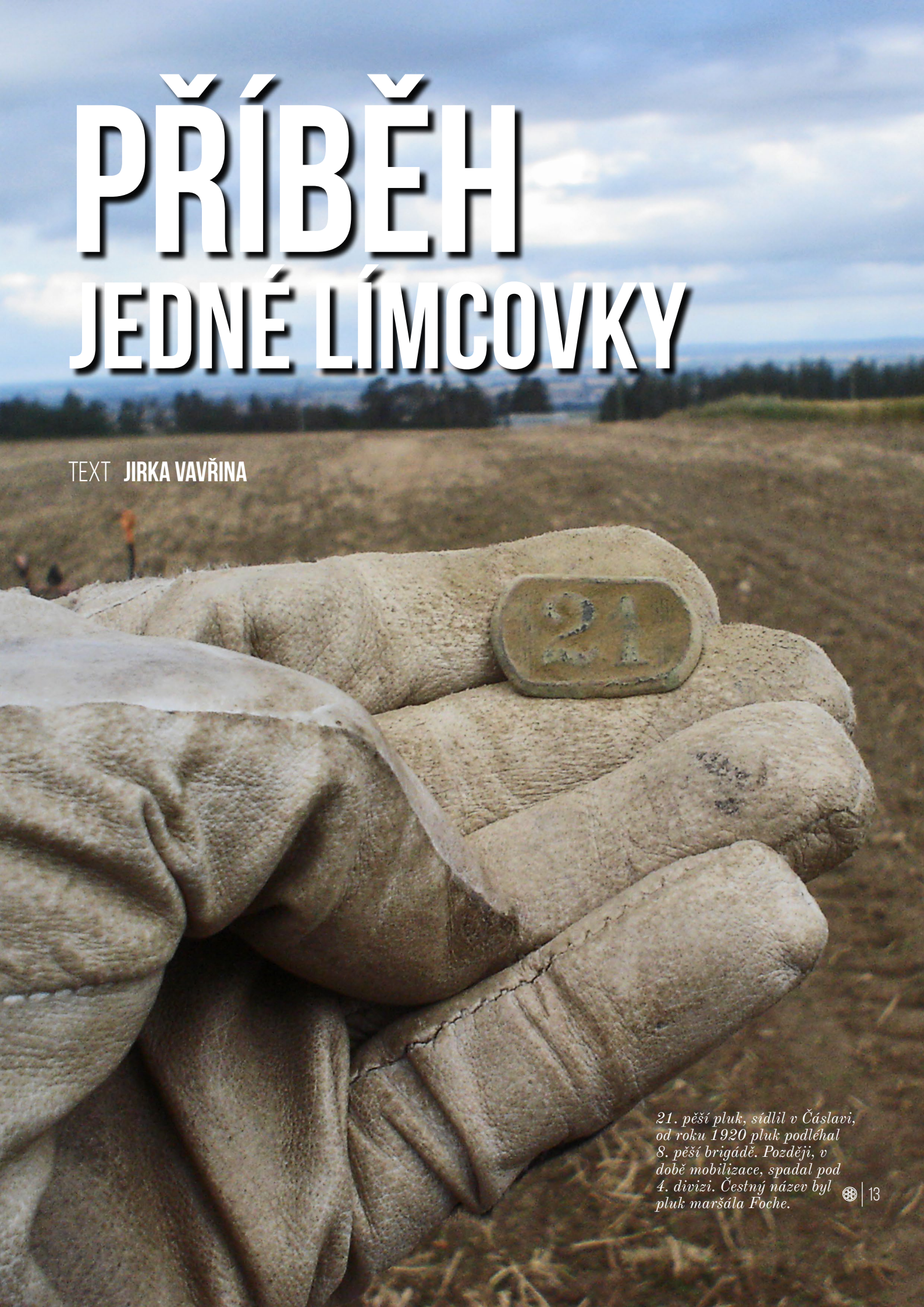

21. pěší pluk, sídlil v Čáslavi, od roku 1920 pluk podléhal 8. pěší brigádě. Později, v době mobilizace, spadal pod 4. divizi. Čestný název byl pluk maršála Foche.

Největší meziválečné cvičení Československé armády se uskutečnilo mezi 21. a 24. srpnem 1936. Hlavní masa cvičných válečných operací mezi tradičními modrými a červenými se udála podél celého dlouhého hřebenu Železných hor. U řeky Labe a Orlice a Chrudimky nad hřebenem, podél Klejnarky, Doubravy a Sázavy pod hřebenem. Nešlo jen o nějaké cvičení s maketami, nad mapami, nebo prostě u stolu na generálním štábu. Přímo v terénu bylo nasazeno 102 tisíc mužů. Pokud to někoho zajímá, tak to byla v roce 1936 polovina mírového stavu naší tehdejší předválečné, nemobilizované armády. Pokud jde o techniku, tak to vypadá, že do boje zasáhlo skoro sedmdesát procent tehdy dostupného stavu československého arzenálu, armádní těžké výzbroje, dělostřelectva, minometů, tanků, kulometů. Takové množství vojáků, kteří se intenzivně pohybují několik dní v terénu, koncentrují se na poměrně malém území, na místech, kde docházelo ke cvičným bojům, tak to množství už může sem tam něco ze své uniformy poztrácet. A nezastírám, že pro zájem o dané téma – proč je někde na polích různých límcovek víc a jinde zase nejsou vůbec žádné, dala mému pátrání úvaha o možném cvičení rozhodující směr.

23. pěší pluk sídlil v Bratislavě, později od roku 1930 v Trnavě, patřil do sestavy 17. pěší brigády a v roce 1938 spadal do 15. divize, čestný název byl pluk Amerických Slováků.

Začal jsem internetem pátrat po zmínkách o nějakých polních táborech vojsk a cvičištích v okolí míst, kde jsem někdy nějaké límcovky našel, nebo jsem věděl, že se tam nacházejí, jak se říká, z doslechu. Přeci jen, normální hledači si o svých nálezech povídají. Shodou okolností jsem nějaké límcovky s nejrůznějšími čísly našel tady v okolí, tam kde žiju a hledám. I když je možné, že je poztráceli vojáci na vycházkách nebo při návštěvě doma, stejně mi ten mišmaš mnoha čísel z jednoho místa moc velký smysl nedával. V jednom místě, kde se nacházely, bylo předválečné polní letiště. To jsem se dozvěděl od pamětníků. A také cvičiště místního pluku. Na první stopu jsem narazil tady, v souvislosti s tím letištěm, jaksi mimoděk.

32. pěší pluk měl domácí kasárna v Košicích, krátce patřil pod 22. pěší brigádu, nejdelší dobu spadal velitelsky do 21. pěší brigády a v roce 1938 po reorganizaci byl začleněn do 11. divize. Čestný název byl Gradský.

Při mobilizaci v roce 1938 mělo sehrát při obraně republiky významnou roli naše letectvo. S vycvičenými piloty, s nejlepšími možnými letadly, která si mohla naše malá republika dovolit. Narazil jsem na zmínku, že tehdejší prezident Edvard Beneš si prohlédl v roce 1936 v rámci velkého vojenského cvičení také jednu ostrožnu u Skutče. Tam tedy vojenské letiště vzniklo, jenže ne před válkou, ale až za německé okupace. A když jsem kolem toho bádal, narazil jsem mimochodem i na zmínku, že na konci války na něm údajně parkovaly nějaké neletuschopné šestimotoráky Me 323, které tam přelétly snad z Chrudimi nebo Hradce Králové. Tak internet je dneska valně taková pop žvanda, jedna paní povídala, dávám přednost solidnějším podkladům. Ale pomocí té Chrudimi a dalšího hledání na internetu jsem se k lepším informacím z vojenských archivů přeci jen dostal. Nikdy nevíte, jak to dopadne, dedukce je klasická detektivní metoda. Nakonec jsem našel spoustu pozoruhodných informací, které pocházely nebo měly prameny přímo ve vojenských archivních materiálech. Začnu třeba jednou pikantností, zase v souvislosti s letectvem.

46. pěší pluk pochází z Chomutova, patřil postupně do sestav 2. pěší brigády, 1. divize a na závěr předválečné kariéry do 1. armádní skupiny.

103. dělostřelecký pluk sídlil v Terezíně. Byl to takzvaný hrubý dělostřelecký pluk, a jeho mobilizační úkoly byly později v roce 1938 spjaty s prvoliniovým působením v rámci podpory obrany opevnění na hranici.

Hned první den cvičení nabídl obyvatelům velkou leteckou šou, která se uskutečnila v prostoru, řekněme, od Králík po řeku Sázavu v jedné ose a od Nymburka po Poličku v druhé ose. Obě strany, červení i modří, prováděly masivní letecký průzkum svého bojiště a došlo i na podporu útočných i obranných operací letectvem. Na úvod manévrů útočící modří podpořili svoje snažení bombardováním červených jezdeckých jednotek shromážděných u Žehušic. Vůbec prostor od Uhlířských Janovic až po přechody přes Labe u Opatovic byl jakýmsi těžištěm operací, spojeným s bitvou o průsmyky v Železných horách. Letectvo také údajně úspěšně zadýmováním bránilo pozorovatelnám v prostoru nad Podhořany pozorovat přesuny jednotek. Na Podhořanský průsmyk v článku ještě jednou dojde. Zajímavá byla i zpráva z večerníku České slovo, kde je možné se dočíst, že jednu pumu po cvičení našli obyvatelé u Stojic na Přeloučsku. Nález neohlásili, pumu si dopravili domů a vydali ji vojsku až za součinnosti četnictva. Zdá se, že jsme jako lidi pořád stejní. Podle deníku A-Zet se závěrečné přehlídky v Pardubicích, jen za druhý armádní sbor, účastnilo 152 zvědných, bombardovacích a stíhacích letadel. A to byla jen část leteckých jednotek, která se na cvičení v rámci naší armády podílela. To nebyla určitě všechna letadla, která se čtyřdenních cvičných bojů účastnila.

Na začátku cvičení postoupili modří podle zadání na svém jižním křídle za Uhlířské Janovice, na čáru Petrovice I–Třebonín a dále až k Čáslavi. Útočnici začali tlačit na Červené Janovice a směrem k Železným horám. Součástí byl i skrytý noční přesun jezdeckých sborů mezi Zbraslavicemi a Uhlířskými Janovicemi. Mimochodem, čtyři tehdejší jezdecké sbory, to byla předzvěst budoucích 4 rychlých divizí, které měly sehrát svoji ráznou roli v manévrovém boji v případě války s Německem, ke které málem došlo o dva roky později doopravdy. Útočícím modrým velel z Nymburka generál Lev Prchala a obráncům, červeným, z Poličky generál Eduard Kadlec. Ředitelem cvičení byl generál Ludvík Krejčí a náčelníkem rozhodcovské služby generál Sergej Vojcechovský. Hlavním centrem cvičení byla zvolena Chrudim. Už paleta zúčastněné výkonné generality je zajímavá.

Zatím co na jihu se první den dařilo červeným prostřednictvím hraničářských jednotek – šlo hlavně o hraničářský prapor číslo 6, cyklistické a jezdecké oddíly v obraně – postup útočících modrých jakž takž zpomalovat, na severu se červení bránili a hlavně manévrovali hůře. Na jihu se po nasazení 2. a 3. cyklistického praporu a 6. a 7. dragounského pluku fronta od Čáslavi k Týnci nad Labem stabilizovala. Na severu modří se svou útočnou divizí postoupili poměrně rychle k Labi a k Opatovickému kanálu. Třetí hraničářský prapor červených sice Labe při ústupu blokoval dobře, ale 15. pěší pluk se opozdil, u Vysoké vznikla mezera. Nepřítel, tedy modří, se zachytili na obou březích a začali přepravu. Tady jsem narazil na jednu zajímavost ohledně součinnosti ženistů a dalších jednotek při cvičení. V závadách cvičení se uvádí, že jeden z velitelů modrých trval na vybudování

celého mostu přes řeku a nehodlal své jednotky nechat přepravovat na pontonech. Na most ale nebylo na místě dost materiálu, tak ženisti poslechli rozkaz vyššího důstojníka, postavili most z toho, co měli, do půlky řeky. A čekalo se na zbytek materiálu. Jednotky se hromadily v okolí. Druhá půlka mostu přebývala jinde, na nesprávném místě. Jen zhoršené počasí prý zabránilo nasazení červeného letectva, bombardování a zničení modrého předmostí.

Druhý den se hlavní těžiště cvičných útočných válečných operací modrých odehrávalo na čáře Bílé Podolí–Žehušice s cílem postoupit přes klasické přechody v Železných horách směrem na Heřmanův Městec, a současně se modří rozvinuli od Čáslavi směrem na Golčův Jeníkov–Třemošnici s úkolem poutat na sebe co nejvíce válečných sil červených. Červení měli rozkazy k protiofenzívě směrem Čáslav–Kolín a měli za každou cenu bránit přechodu Labe včetně ochrany svého týlu u Hradce Králové, kde se předpokládaly obranné boje v oblasti Třebechovic pod Orebem, v takzvaném Bělečském revíru. Právě tohle byly oblasti s největší koncentrací cvičících jednotek druhý den manévrů. Červení se opírali tedy na jednom křídle o hřebeny Železných hor, tradiční pozorovatelny třeba jako je hrad Lichnice. Pod nimi se bojovalo o řeku Doubravu. Na druhém, severním křídle, se rozhořel boj o prostor před řekou Orlicí a Labem. Jelikož ale modří po chybě červených u Opatovic přeci jen přes Labe pronikli, byla obrana posunutá na čáru Sezemice-Holice-Týniště nad Orlicí.

Z prací, které se zabývají manévry v roce 1936, lze vyčíst, že do akcí byly zapojeny vedle letectva, jezdectva a dělostřelectva také tanky, v nemalé míře. To vyplývá z popisu závad, kdy velitelé nutili tanky postupovat pomalu společně s pěchotou nebo za ní. Pro obránce zase vyplynulo, že se stahovali z linie mnohdy bez dotyku s nepřítelem, a vojsko nekrylo dostatečně prostor za sebou. Včetně toho, že nebyly cvičně ničeny mosty. Pro armádu přineslo cvičení celou řadu poznatků, a jednotky v terénu se skutečně snažily předvádět válečné podmínky a svoje reálné možnosti tak věrně, jak jen to šlo. Tedy i se svými slabinami.

Modrá jezdecká brigáda byla skryta v prostoru Uhlířských Janovic a prováděla dálkový průzkum, nalezla dělostřelecké zálohy červených u Chotěboře. Modří usoudili, že červení brání slabě osu Světlá nad Sázavou–Havlíčkův Brod a do večera daný směr obsadili. Přičemž pronikli na sever Železnými horami až do samotné Chotěboře, obsadili ji, stejně tak Trhovou Kamenici. Jejich úkol byl ulehčit chystanému průlomu od Čáslavi na Heřmanův Městec, a ten splnili. Přes tuto odlehčovací operaci se ale modrým zase tak dobře nedařilo, červení poutali svojí obranou značné modré síly a modří po vyčerpání svých útočných záloh ustoupili večer na čáru Žehušice-Bojmany-Zbyslav. Jednotky červených po prolomení své obrany u Opatovic navíc provedly manévr, vyklidily svoje vlastní předmostí, stáhly hraničářské jednotky od Pardubic a začaly systematicky opevňovat Sezemice a okolí.

111. dělostřelecký pluk. Všechny tři jeho baterie sídlily v Košicích. Patřil mezi hrubé dělostřelecké pluky, tedy do těžkého dělostřelectva předválečné Československé armády.

259. dělostřelecký oddíl sídlil v letech 1923 až 1932 v Žilině. Byl to takzvaný horský dělostřelecký oddíl, a patřil do sestavy 9. polní dělostřelecké brigády, v rámci 9. nitranské pěší divize, která byla začleněná tehdy v rámci armády do 7. sboru.

Navíc odpoledne zahájili červení protiútok směrem k řece Sázavě ve směru Vilémov–Habry, a zesilovali za boje frontovou linii na čáře Golčův–Jeníkov–Ronov nad Doubravou. Červeným se podařilo linie zpevnit a dokonce v protiútocích – nejprve směrem na Lipoltice – později zatlačit modré na čáru Litošice–Semtěš–Podhořany. Přesuny desetitisíců mužů ukázaly další závady. Pochodová rychlost tankových jednotek byla maximálně deset kilometrů za hodinu. Jednotky byly promíchané. Tanky se dostávaly v pochodovém proudu za pěchotu, což v dalších dnech ovlivňovalo vedení operací a způsobovalo jejich nezdary. V noci tankové kolony nacházel na silnicích letecký průzkum. To dokonce přes to, že jednotky se částečně kryly v normálním civilním provozu. Navíc, podle záznamů pěchota neměla vhodné boty, byly prý moc tuhé, a pěšáci měli puchýře. Informoval o tom po cvičení dokonce večerník České slovo s tím, že kulhající vojáci takto zpožďovali jednotky. Přičemž podle večerníku to některým vojákům, kteří přes den bojovat nemohli, nebránilo v pátek večer navštívit taneční zábavu. Velitel to zjistil a nechal je zavřít. Obec není uvedena. Ani jednotka. Se sklonkem dne se ještě červeným podařilo zpevnit frontu na jihu u Golčova Jeníkova vybudováním pevného zahrazení směru Římovice –Leština.

Třetí den od rána, okolo čtvrté hodiny, začali modří znovu tlačit směrem od Bílého Podolí na Heřmanův Městec s cílem obejít ztracené Podhořany, pokud se přes ně nepodaří přímo proniknout. Klidnou částí fronty byl pro červené úsek od Týnce nad Labem po Přelouč, který střežil pátý hraničářský prapor. To neznamená, že by zde jednotky obou stran nebyly, ale těžiště útoku bylo v tu chvíli jinde. Začal totiž útok modrých s cílem dostat se od Golčova Jeníkova směrem na Habry. Červení zase měli v plánu vytlačit modré definitivně od Habrů přes Golčův Jeníkov a postupovat na Čáslav. Naprosto protichůdné záměry červených i modrých měly podporovat jak mobilní jezdecké jednotky, tak tanky a masivní síla pěchoty. A letectvo. Na severní frontě u Hradce sice červení zastavili modré, ale už neměli žádné zálohy, a tak začátek dne začal na obranných postaveních kolem Sezemic a Vysokého Chvojna v zákopech. S cílem pro červené udržet se na pozicích. Manévrovou ofenzivní obranu zvolili červení jen místně, právě podle lokální situace východně od Pardubic. To znamená, že cvičné boje a přesuny jednotek a budování postavení probíhaly i v prostoru Ředic, Poběžovic i kolem lesa Hladno.

Tenhle článek o tom, proč, nebo spíš – možná tedy proč – se nacházejí v nejrůznějších kombinacích na okolních polích podél Železných hor prvorepublikové límcovky, není nafukovací. Nejde tady popsat každý detail, který se nechá v archivech a publikacích najít. Tak s chutí do toho, jestli chcete. Údajů se nechá najít ve štábních dokumentech a pracích o cvičení ještě spousta. Třeba o tom, jaké škody napáchala vojska na úrodě, jaké se přiznávaly náhrady a jak se jich leckde sedláci a obce pro republiku vzdali. Dalo by se říct, že silné cvičné operace probíhaly v daném prostoru za velké účasti vojska i v noci a další den. Ze záznamů plyne, že v některých chvílích už byly jednotky řádně promíchané, docházelo k překvapením a obchvatům unavených rot ve vsích, ale také ke zjištěním, které byly zaznamenány jako závady. Třeba: Velící pozorovatelé sbírají informace na štábech z hlášení, nejsou osobně na pozorovatelnách, a tak vznikají několika hodinová prodlení předáváním rozkazů. Ty jsou navíc už tou dobou nepřesné, neodpovídají situaci na bojišti. Nebo: Zahájení útoku nenavazuje na provedenou dělostřeleckou přípravu, protože jednotky, které mají útočit, fyzicky ještě na pozicích vůbec nejsou. Místo aby čekaly rozvinuté v postavení, zasekly se na silnicích. Dělostřelectvo ale palbu provedlo. Rozkaz je ale rozkaz. Finále tvrdých bojů se odehrálo v oblasti Filipova, Žlebů, u Svobodné Vsi, na Vysokochvojensku, před Chrudimí u Trhové Kamenice a Nasavrk. Závěr cvičení další den ráno do čtyř světových stran odtroubila čtveřice vojenských trubačů z hradu Lichnice.

Nemůžu nikomu zaručit, že ta která límcovka je právě z tohohle velikého armádního cvičení. Nedokážu ani zaručit, že vojáci vůbec nějakou límcovku v době cvičení ztratili. Co ale můžu zaručit, že hledání v pramenech bylo pro mě moc zajímavé, spoustu věcí jsem se o krajině a lidech v ní dozvěděl, a jak se znám, určitě si něco podobného zase na nějaké téma zopakuju. Třeba ten pocit, když jsme těsně před dopsáním tohohle článku, na pozicích předpokládaných pozorovatelen u Podhořan, jednu límcovku, jednadvacítku pro radost, na potvrzení tohohle nápadu, našli.

POUŽITÉ ZDROJE:

Pavel Šrámek: Ve stínu Mnichova. Z historie československé armády 1932–1939. Praha 2008

Eduard Stehlík: Srdce armády. Generální štáb 1919–2009. Praha 2009

Radek Valenta: Československé vojenské cvičení v r. 1936. Univerzita Karlova 2012

kraj.kppardubicka.cz

vrtulnik.cz

FOTO:

Lovci Historie – katalog Lovecpokladu.cz a autor článku

KDYŽ CHCETE SLYŠET VÍC NEŽ OSTATNÍ

„Stále se snažím jít za hranice toho co je dnes možné.“

JIŘÍ VAVŘINA, DC ČÁSLAV

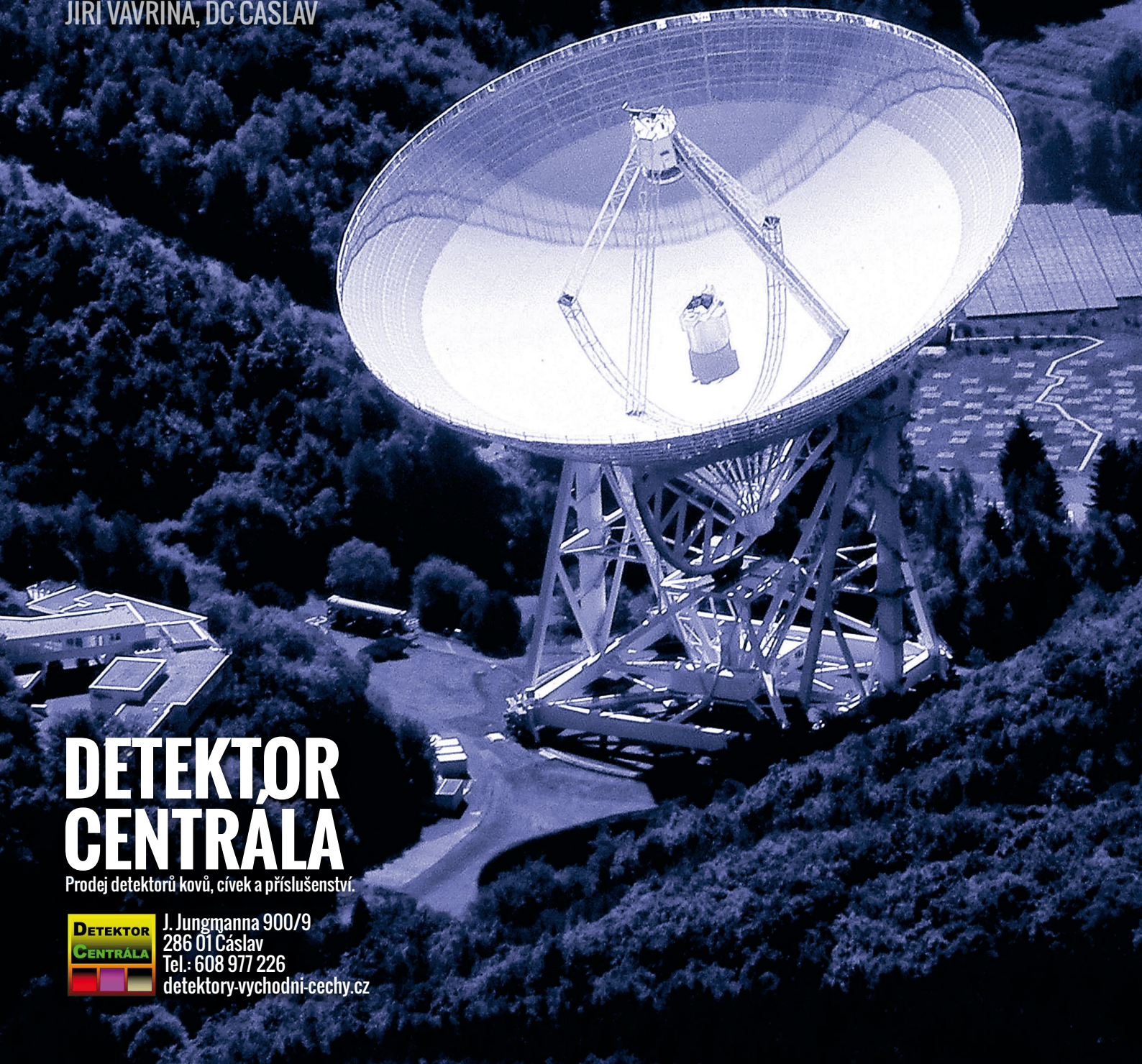

DETEKTOR CENTRÁLA

Prodej detektorů kovů, cívek a příslušenství.

DETEKTOR CENTRÁLA

J. Jungmanna 900/9
286 01 Čáslav
Tel.: 608 977 226
detektory-vychodni-cechy.cz

VÝSTAVA KAREL IV.

Zlato pro Korunu

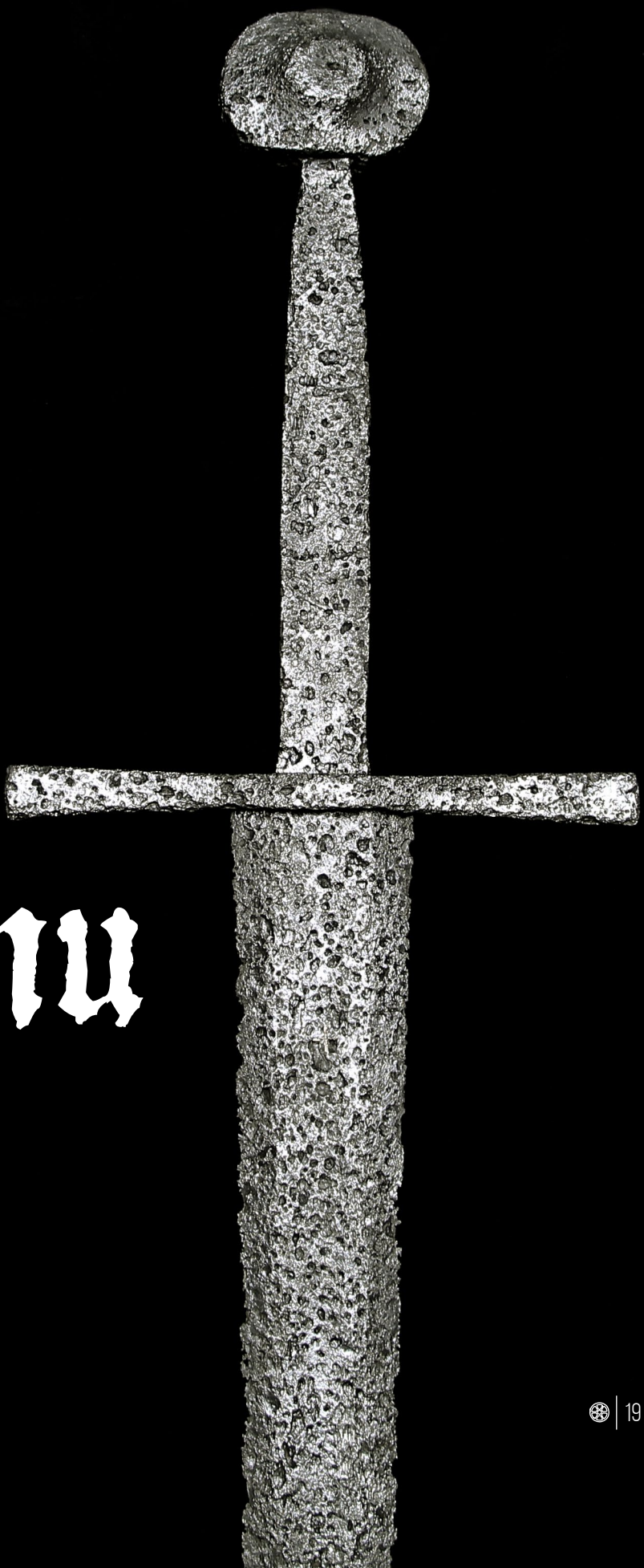

TEXT **JAN VIZNER**
FOTO **PETR HAVLÍNEK**

Výstavu vytvořil pracovní kolektiv Regionálního muzea v Jílovém u Prahy k příležitosti významného jubilea, 700. výročí narození císaře a krále Karla IV., jedné z největších postav nejen českého, ale i evropského středověku. Velkoplošná expozice vznikla na výstavní ploše několika stovek metrů ve dvou patrech jedné z muzejních budov v rekordně krátkém čase necelých pěti měsíců, a to mimo jiné, díky podpoře a spolupráci celé řady osob i institucí. Je třeba jmenovat především Středočeský kraj, Národní památkový ústav, společnosti Archaia o.p.s., Archaia Praha, Archeo LP 2010, hrad Karlštějn či o.p.s. Posázaví, ale autor výstavy Jan Vizner zároveň děkuje i všem ostatním, bez nichž by náročný projekt nemohl nikdy vzniknout.

Výstava si klade za cíl především seznámit s hmotnou kulturou doby Karla IV. a dalších Lucemburků na českém trůně. Vystavené unikátní a mimořádně rozsáhlé soubory archeologických nálezů jsou doplněny hmotovými rekonstrukcemi, seznamují s prostředím středověkého venkova, řemeslníků, šlechty a církve, ale i s knižní kulturou doby Lucemburků, alchymií jako součástí elitní vzdělanosti nebo hazardními hrami běžnými v tehdejší společnosti. Výstavu doplňují modely hradní architektury i dalších situací, rozsáhlá textová část seznamuje s osobností, životem a státnickými činy Karla IV., s kulturou jeho doby i s osobnostmi těch, s nimiž se setkával, ať již jako spojenci a spolupracovníky či jako s rivaly a konkurenty.

Samostatná část výstavy, jejímiž autory jsou Petr Morávek a Petr Kříž pak návštěvníka seznámí s historií a významem těžby a zpracování zlata v Čechách a především na Jílovsku, které ve 14. století bylo nejvýznamnějším zlatorudným těžebním revírem zemí Koruny české. Mimo jiné se zde lze dozvědět málo známý fakt, a to že Svatováclavská koruna byla vyrobena z velké části právě ze zlata vytěženého v Jílovém a jeho okolí. I toto bylo jedním z mnoha důvodů, proč právě jílovské muzeum touto akcí oslavuje narozeniny velkého státníka a Evropana císaře a krále Karla IV.

Název výstavy Karel IV. – zlato pro Korunu pak vychází nejen z této skutečnosti, ale především z faktu, že právě jílovské doly a jejich bohatství umožnily císaři i jeho spolupracovníkům realizovat mnohé náročné a nákladné projekty, z nichž například budova nynějšího Karolina byla tehdejším těžařem Janem Rotlevem vystavěna právě z výtěžků dolování v Jílovém. Odtud tedy i velké K v názvu výstavy, které značí nejen nejvýznamnější klenot naší kulturní historie, ale především svazek zemí Koruny české, nad nímž Karel IV. vládl jako český král.

Gotický meč jedenapůlruční, jezdecký, vyrobený na přelomu 13. a 14. století v pasovských zbrojařských dílnách, zbrojířská značka jednorožce původně vyzlacena. Délha celé zbraně 126,5 cm, délka čepele 99,5 cm, záštita 19 cm.

Bojová dýka ze s doplněným mladším jílcem a drobnou ledvinovitou záštitou patrně české výroby 14. století.
Délka zbraně 38 cm, délka čepele 24 cm.

Dlouhá bojová dýka s terčovou záštitou, kvalitní česká či německá práce ze druhé poloviny 14. století. Zbraň, zvaná též misericordia sloužila k dobíjení raněných nepřátel a prorážení ochranné zbroje, v té době pouze doplněné kovovými pláty na spodních vrstvách z kroužkového pletiva a tvrzené kůže.
Délka zbraně 53,5 cm, délka čepele 41 cm.

Bojová dýka s okem sloužícím k uchycení na řetěz, který ji připevněním ke zbroji chránil proti ztrátě. Česká zbrojařská práce ze 14. století.
Délka zbraně 29.5 cm, délka čepele 17,5 cm.

Honosná dýka s kanelovanou čepelí, patrně severoitalská práce z počátku 14. století, na železné čepeli má pozůstatky zlacení, hlavice je stříbrná, původně pozlacená s motivem českého lva a lucemburské lvice. Zbraň pravděpodobně vyrobena na zakázku pro osobu z dvorského okruhu krále Jana Lucemburského.
Délka zbraně 31 cm, délka čepele 24,5 cm, stříbrná hlavice o rozměrech 3,5 x 1,8 cm.

Ciborium, luxusní pasířská práce ze druhé poloviny 14. až počátku 15. století ze stříbra zdobeného zlacením, výška 10,5 cm, horní průměr nádobky 8 cm, vnější šířka patky 8,5 cm. Na spodní straně patky zlacený rytý výjev Krista mezi anděly. Nález pochází ze zaniklého špitálu Jana Jakubova Velflovice na nynějším Náměstí Republiky na Novém Městě pražském.

Železné kování na pobočí opaskovou mošnu, tzv. tašvici, která byla běžným doplňkem mužského i ženského oděvu v urozeném i měšťanském prostředí 14. a 15. století. Dolní rozměr ramen kování 10 cm, výška kování včetně ozdobné zápony 7 cm.

Součást luxusní oděvní zápony, pravděpodobně francouzská práce z počátku 14. století, bronz, zdobeno barevným emailem a cizelérskou prací s motivem královských lilií. Délka 5,2 cm, výška 2,5 cm, síla 2,1 cm.

Zlatý prsten s motivem spojených dlaní, šperkařská práce ze 14. století navazující na starší, až antickou tradici zásnubních a smluvních šperků. Vnější průměr prstenu 2,1 cm. Nález pochází z výzkumu na náměstí Republiky v Praze.

Olověná oboustranná pečeť 62. benátského dožete Antonia Veneria, který stál v čele Republiky svatého Marka v letech 1382–1400. Průměr pečeti 4,4 cm.

Kostěné hrací kostky a kameny k deskovým hrám a hře zvané vrhcáby. Kameny o rozměrech od 1,8 do 3,4 cm, kostky od 0,5 do 0,9 cm.

Rekonstrukce panské komnaty z druhé poloviny 14. století, vybavená replikami dobového nábytku dle soudobé ikonografie i zachovaných originálů především z německého prostředí. Prostor doplňují repliky vrcholně středověké výbavy urozené domácnosti.
Repliky nábytku vytvořil Ladislav Sluka Kocour Pozdnický.

Rekonstrukce selské dýmné jizby, jak mohla vyhlížet ve druhé polovině 14. století.
Repliky dobových oděvů, nábytku a vybavení zapůjčila společnost Archaia o.p.s. a Archeologický park Liboc Praha 6.

C.SCOPE

40 LET C.SCOPE

Nejstarší výrobce detektorů kovů v Evropě

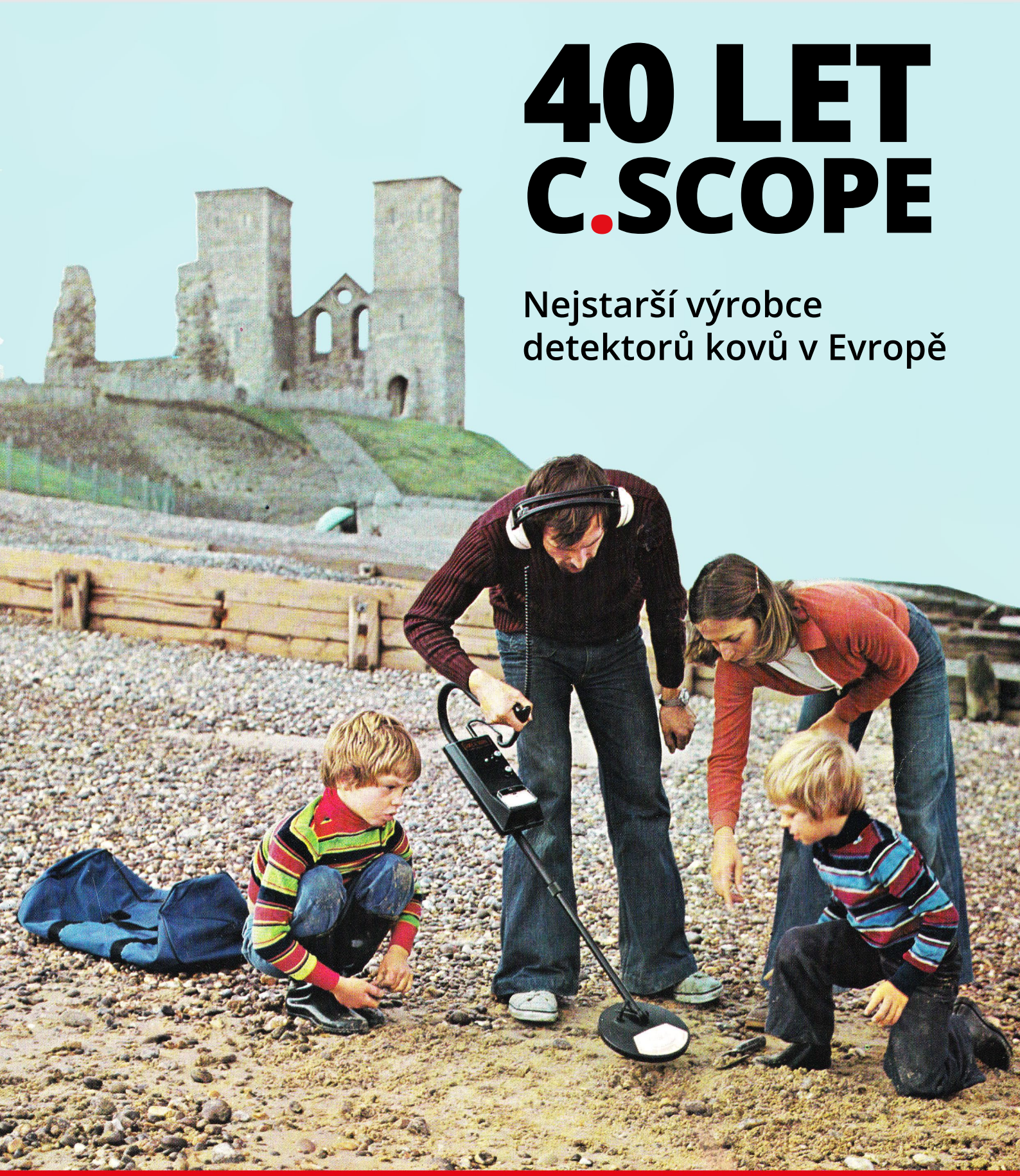

40 YEARS C.SCOPE METAL DETECTORS

DESIGNED & MANUFACTURED GREAT BRITAIN

Lovecpokladu.cz, výhradní distributor C.Scope pro Českou a Slovenskou republiku

C.SCOPE

CS2MX

Nový detektor pro sezónu 2016!

8.990,- s DPH

CS2MX nejlevnější outdoorový detektor na trhu

CS6MXi
s cívkou 28 x 20 cm 2D
17.490,- Kč s DPH

CS4MXi
s cívkou 28 x 20 cm 2D
13.990,- Kč s DPH

CS3MXiPro
s cívkou 28 x 20 cm 2D
12.990,- Kč s DPH

CS1MX
s cívkou 20 cm
7.490,- Kč s DPH

CS440XD
s cívkou 20 cm
6.490,- Kč s DPH

CS440XD
s cívkou 20 cm
5.490,- Kč s DPH

40 YEARS C.SCOPE METAL DETECTORS

DESIGNED & MANUFACTURED GREAT BRITAIN

Lovecpokladu.cz, výhradní distributor C.Scope pro Českou a Slovenskou republiku

BOHATSTVÍ DOMU LUCEMBURKŮ

ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA K 700. VÝROČÍ NAROZENÍ KARLA IV.

AUTOR JAN VIZNER

DRAHÉ KOVY
V EKONOMII STŘEDOVĚKÉHO ČESKÉHO STÁTU

Získávání drahých kovů zlata a stříbra pro potřeby člověka mělo od úsvitu dějin velký význam – způsob jejich využití i hodnocení byly však v jednotlivých obdobích a oblastech odlišné. Zlato, vzhledem k jeho výskytu v přírodě v ryzí formě a poměrně snadné dostupnosti, bylo jedním z prvních kovů, které člověk poznal a využíval již od cca 10. tisíciletí př. n. l. Využívání stříbra, které se v přírodě nachází převážně ve formě sulfidických sloučenin a pouze výjimečně v ryzí formě, vyžadovalo žárové zpracování přírodního zdroje, takže hodnota stříbra až do 4. tisíciletí př. n. l. byla obdobná hodnotě zlata. Ve starém Egyptě, kde se zlato systematicky těžilo v údolí Nilu až do 'zlaté země' Núbie, dosahovala od poloviny 3. tisíciletí př. n. l. cena zlata dvojnásobku ceny stříbra. Později cena zlata výrazně stoupala, v posledních stoletích př. n. l. až na 9–14násobek ceny stříbra. Obdobná cenová relace se zachovala po celé období Římské říše a platila i po většinu středověku, přestože světová produkce zlata v tomto období zaznamenala značný pokles. Zatímco starověký Egypt a antický svět ročně poskytoval 6 až 12 tun zlata, celková produkce zlata v 8.–15. století n. l. na evropském kontinentu nedosahovala ani dvou tun/rok. Toto období bývá z hlediska zlata v Evropě nazýváno "obdobím temným."

A právě v období 12.–14. století vrcholil rozvoj těžby zlata, které bylo významným zdrojem financí pro hospodářský a kulturní vzestup středověkého českého státu. Vedle hlavní úlohy stříbra, které bylo získáváno nejprve v Jihlavě a Havlíčkově Brodě, později zejména v Kutné Hoře, se na tomto rozvoji nemalou měrou podílelo i zlato. Písemné prameny z června 1337 zaznamenávají 25 nejproduktivnějších českých zlatonosných oblastí: Eulaw (Jílové), Reichenstein (Rejštejn – Kašperské Hory), Pomuk (Nepomuk) a další – viz mapa. Produkce českého zlata v této době, i když zdaleka nedosahovala výtěžků bohatých starověkých nalezišť, mohla představovat významný podíl na celkové produkci zlata tehdy známého světa. Přírodopisec Albertus Magnus ve svém díle z roku 1250 zaznamenal: "*Když všechna království světa zlatem vyschla, jedině Čechy za našich časů je zlatem úrodně zavlažují.*"

K výraznému rozvoji těžby zlata v Čechách docházelo v době vysoké poptávky po tomto kovu, která zvyšovala jeho cenu, a tím i kurz ke stříbru z původních 1 : 10 až na 1 : 25. Z toho pohledu je možné hodnotit přínos zlata pro ekonomiku českého státu v době panování Lucemburků. Celková produkce zlata ve 13. a 14. století, odhadovaná na cca 30 t kovu, hodnotově odpovídá asi jedné čtvrtině hodnoty produkce 2400 t stříbra z nejproduktivnějších oblastí té doby (Jihlava, Německý Brod, Kutná Hora).

Vydatnost středověké produkce českého zlata neměla na rozdíl od stříbra dlouhodobé trvání. Nedostatek zlata, způsobený vyčerpáním ložisek a technickými obtížemi prací ve velkých hloubkách, se projevil již koncem 14. století a vyvolal potřebu dovozu zlata ze zahraničí. Mohl tak přispět k celkovému nedostatku zlata v Evropě, který byl jedním z důvodů zámořských výprav Portugalců a následně Španělů, Angličanů, Francouzů aj. od poloviny 15. století.

HLAVNÍ PRODUCENTI ZLATA V DOBĚ KARLA IV.

názvy měst ve 14. století a dnes

Eulaw – Jílové
Reichenstein – Rejštejn
Pomuk – Nepomuk
Sedelczan – Sedlčany
Bielciczie – Bělčice
Chotyeschaw – Chotěšov
Thepla – Teplá
Knin – Knín
Slap – Slapy
Brasna – Bražná
Pisek – Písek
Brzezany – Břežany
Kamberk – Kamberk
Pribram – Příbram
Spankova – Spankov
Ugest – Újezd
Czyrnaton – Černíkov
Wussechlap – Všechlapy
Labat – Záblatí u Prachatic
Stupny – Stupná u Nové Paky
Nerestic – Nerestce u Čimelic

Kurz ceny zlata

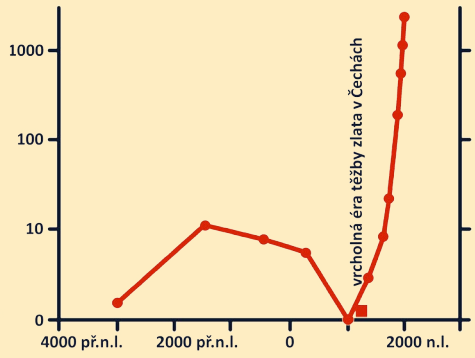

Světová produkce zlata v tunách za rok

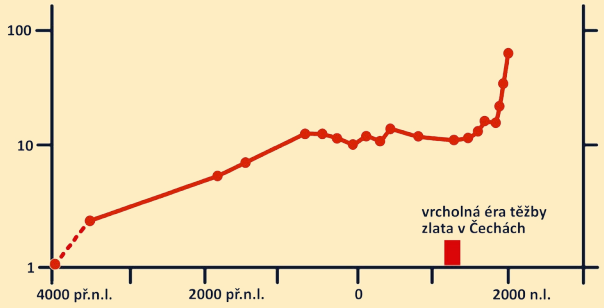

ZLATÁ RAŽBA

VÝKLADNÍ SKŘÍŇ LUCEMBURSKÉHO MINCOVNICTVÍ

Zcela specifickou kapitolu dějin středověkého mincovnictví představuje ražba zlatých florénů, zavedená za vlády Jana Lucemburského (1310–1346). Od raného středověku do 13. století bylo v Evropě dominujícím mincovním kovem stříbro. Zlaté nominály byly masově raženy pouze v Byzanci a islámském světě. Až v roce 1252 zahájila republika Florencie ražbu zlatých florénů a ¼ florénů. Florentské zlaté mince byly rozhodující pro mincovní politiku 1. poloviny 14. století ve střední a také v některých oblastech západní Evropy. Ve střední Evropě započala ražba napodobenin florentských florénů prakticky současně v Uhrách a v Čechách v roce 1325. V Čechách zavedl Jan ražbu zlatých florénů za přímé účasti florentských finančníků. Na organizaci zavedení těchto mincí se podíleli italští finančníci a jistý B. Lombardus také zhotovil razidla pro jejich výrobu. Protože produkce florénů byla důsledně podřízena panovníkovi, vznikla pro jejich ražbu mincovna v Praze. Zlaté mince nebyly v pravém smyslu zemským platidlem – jejich cenový poměr k pražskému groši kolísal podle aktuálního cenového poměru zlata a stříbra.

Ikonograficky reprezentují florény Jana Lucemburského typ mince převzatý podle florentského vzoru. Pouze jméno panovníka a rubní značky umožňují odlišení těchto mincí od jiných evropských ražeb stejného typu. Z typologického hlediska představují florény Jana Lucemburského tři základní skupiny definované tzv. rubními značkami, umístěnými vždy vlevo od hlavy sv. Jana Křtitele. Jde o korunu, českého lva a přilbu.

Nástup Karla IV. (1346–1378) na český trůn představuje z hlediska produkce zlaté mince zásadní změnu. Byla zahájena ražba ikonograficky nových dukátů/florénů – termín dukát není de facto ve vztahu ke Karlovým zlatým ražbám přesný, neboť toto označení nominálu se v písemných pramenech objevuje až po roce 1392. Z období Karlovy vlády známe dvě skupiny ražeb – tzv. „královské“ a „císařské“ dukáty. Jde o mince nového typu – na líci je zobrazena polopostava panovníka v majestátu čelně, na rubu je zobrazen český lev. Základním rozlišovacím prvkem obou skupin dukátů je zobrazení koruny (tzv. královské a císařské) na hlavě panovníka – bez oblouku a s obloukem. Je ovšem otázka, jestli ke změně typu došlo skutečně už po císařské korunovaci v Římě roku 1355 – počet tzv. královských exemplářů výrazně převažuje nad tzv. císařskými. Kvalita zpracování razidel je jedinečným dokladem pražského umělecky velmi vyspělého prostředí – dukáty Karla IV. lze bez nadsázky považovat za jedny z nejkrásnějších mincí pozdního středověku.

Na produkci Karlových dukátů navázal také jeho syn Václav IV. (1378–1419). Známe tři základní typy Václavových dukátů. Za nejstarší lze s jistotou považovat dukáty s polopostavou krále čelně na líci. Zobrazení mladého Václava IV. je do detailů shodné se způsobem zobrazení jeho otce – razidla vyráběla nepochybně stejná zlatnická dílna jako tzv. „císařské“ Karlovy dukáty. Lze tedy předpokládat, že dukáty této skupiny spadají do 70. až 80. let 14. století, avšak nevíme, kdy byla jejich ražba ukončena. Zřejmě do 90. let spadá počátek produkce dukátů zcela nového typu – s písmenem W v obloukovitém orámování na líci a s obrazem českého lva v točenici na rubu. Je zajímavé, že opisy tohoto typu dukátu nesou text psaný gotickou minuskulou. Třetí a nejmladší typ Václavova dukátu je stejného typu, nicméně písmena opisu jsou výrazně větší, hypoteticky mohl být ražen až ke konci vlády. Z výtvarného hlediska představují Václavovy dukáty vrcholné ukázky českého gotického umění.

STŘÍBRNÉ RAŽBY

PANOVNÍKŮ LUCEMBURSKÉ DYNASTIE V ČECHÁCH

Zásadní mezník českého mincovnictví představuje měnová reforma Václava II. (1283–1305) z roku 1300, při které byl zaveden také pražský groš. Pro ražbu tohoto nominálu byla zřízena nová mincovna ve Vlašském dvoře v Kutné Hoře. Kromě grošů byly nově raženy také drobné nominály – parvy (1/12 groše). Situace po smrti Václava III. († 4. 8. 1306) je z numismatického hlediska značně nepřehledná – z písemných pramenů vysvítá, že i po smrti Václava II. († 21. 6. 1305) v Kutné Hoře pokračovala ražba pražského groše, jejich identifikace je ale obtížná.

Nástup Jana Lucemburského (1310–1346) na český trůn představuje z numismatického hlediska kontinuitu existujícího mincovního systému. Ražba mincí s Janovým jménem v Kutné Hoře započala v roce 1311 – pražské groše si uchovaly stejnou ikonografii i výtvarné provedení. Teprve v průběhu vlády se styl a rozdělovací znaménka opisů pražských grošů postupně mění. Zcela specifickou kapitolu představuje ražba půlgrošů. Tyto vzácné nominály známe ve dvou typech – s mladistvým poprsím krále čelně a s obrazem koruny. Po celou dobu vlády Jana Lucemburského byly v kutnohorské mincovně raženy parvy – nominálně šlo stále o 1/12 pražského groše, v praxi jich však s ohledem na horší ryzost bylo na groš počítáno více. Od počátku Janovy vlády se změnila ikonografie těchto drobných mincí – na líci je obraz českého lva a na rubu je polopostava sv. Václava. Jan razil poměrně intenzivně mince také na území Lucemburska.

Také nástup Karla IV. (1346–1376) na český trůn představuje z numismatického hlediska kontinuitu. Základem měnového systému i nadále byly pražské groše, na nichž lze sledovat typologickou návaznost na nejmladší Janovy emise. Také u Karlových grošů se postupně pozměnil styl lva, do jisté míry i koruny, a střídají se rozdělovací znaménka opisů. Výrazně se však především snížila jakost mincí a hmotnost poklesla až k 2,8 g. Poprvé se vzácně objevují tzv. tlusté groše – odražky s vyšší hmotností určené nejspíše k reprezentativním účelům. Velice zajímavá je produkce drobné mince karlovské éry. V počátečních letech vlády byly v Kutné Hoře raženy parvy typu lev/polopostava sv. Václava. Zřejmě do průběhu 50. let 14. století spadá také produkce vzácných parvů typu koruna/lev. Asi od konce 50. let 14. století byla zahájena ražba nových typů drobných mincí – po mnoha desetiletích byla obnovena výroba drobných jednostranných brakteátových (tzv. dutých) haléřů bez opisů. Jde o typy s obrazem polopostavy sv. Václava, českého lva, koruny a zřejmě také poprsím Karla IV. Na sklonku vlády se nově objevily dvoustranné haléře typu koruna/lev a orlice/lev. Na samém konci života Karla IV., v roce 1378, vznikl nový mincovní řád. Šlo o reakci na snižování jakosti pražských grošů. Nový mincovní řád se v ražené minci vůbec neprojevil. Karel IV. razil také feniky v mincovnách Lauf a Erlangen, ležících na území tzv. Nových Čech.

I za vlády Václava IV. (1378–1419) tvořil základ měnového systému masově ražený pražský groš. Drobná mince ražená v prvých letech vlády kontinuálně navázala na předchozí období – až do roku 1383 byly v Kutné Hoře raženy haléře typu koruna/lev a orlice/lev. Do let 1383–1384 spadá intenzivní produkce haléřů s opisem a poprsím Václava IV. na líci a motivem lva na rubu. V roce 1384 došlo v produkci drobné mince k zásadní změně – byla zahájena výroba němých jednostranných peněz se čtyřrázem s obrazem českého lva a haléřů s obrazem koruny. Na jeden pražský groš šlo (alespoň oficiálně) 7 peněz a 14 haléřů. Václav IV. razil do roku 1400 feniky také v mincovnách Erlangen a Auerbach na území tzv. Nových Čech.

Ačkoliv byl Zikmund Lucemburský (1436–1437) legitimním dědicem českého trůnu, politický chaos v zemi mu znemožnil faktické převzetí vlády a skutečným vládcem království se stal až v roce 1436. O Zikmundově mincovnictví v Čechách víme zatím velmi málo. Pokud vůbec byla v letech 1419 a 1420 v Zikmundově režii v Čechách mince ražena, tak ji nelze rozpoznat. S léty 1419–1420 by zcela hypoteticky mohl souviset vznik údajného unikátního pražského groše se jménem Zikmunda, který však známe pouze jako vyobrazení a podle některých názorů jde o sběratelský padělek. Odlišit přirozeně neumíme ani produkci kutnohorských peněz a haléřů se čtyřrázem z let 1436 a 1437.

ZLATO
SVATOVÁCLAVSKÉ KORUNY KARLA IV.

Zhotovení Svatováclavské koruny je zaznamenáno v bule papeže Klimenta VI. z roku 1346. Poprvé byla použita při korunovaci Karla IV. českým králem 2. září 1347. Tvar Karlovy koruny s citem a smyslem pro středověkou symboliku kamenů a barev odpovídal hlubokému významu, jaký Karel IV. přikládal tradici českého státu od dob Přemysla Oráče a sv. Václava. Koruna byla později doplňována, doplňky byly prováděny již za Karlova života na jeho popud a přání vytvořit korunovační skvost nebývalé krásy.

Hmotnost koruny je 2358,3 g téměř nelegovaného zlata. Ryzost zlata byla podrobně zkoumána pracovníky Puncovního úřadu v Praze po skončení výstavy korunovačních klenotů na Pražském hradě, ve dnech 5. 7.–13. 7. 2003. Byla určována nedestruktivní metodou rentgenofluorescence na speciálně upraveném spektrometru, který umožňoval analyzovat pouze nepatrné plošky bez jejich poškození. Stanovení ryzosti zlata jednotlivých částí koruny napomohlo k určení původu materiálu. Výsledky měření ukazuje tabulka.

Vysoká ryzost zlata čtyř hlavních segmentů koruny v rozmezí 909–950/1000 odpovídá složení zlata jílovského revíru, který vzhledem k rozsáhlosti těžby v té době byl pravděpodobným zdrojem kovu pro korunu.

Měřené místo	Složení (1/1000)		
	Au	Ag	Cu
Křížek-pravé rameno (písmeno D)	909	53	37
Pravá perla (z pohledu krále)	827	78	93
Pravá lilie (hrana)	819	101	77
Vrchní drápek pravého safíru vrchní lilie	933	35	31
Lůžko kamene (pravý safír vrchní lilie)	950	35	14
Vrchní list pravé lilie (plocha)	917	49	33
Osazna vrchního kamene na levé lilii	820	61	116
Rubelit - centrální levý horní drápek osazení	830	94	74
Vrchní list čelní lilie (plocha zepředu)	936	59	0
Přední list levé lilie (plocha vnější)	923	50	26
Zadní lilie	913	56	30
Pásek Blanky z Val.- směr od kříže na zadní lilii (mezi rubínem a smaragdem)	884	66	48
Miska červeného rubínu	820	81	97

Foto archiv Puncovního úřadu Praha

DRAHOKAMY
SVATOVÁCLAVSKÉ KORUNY KARLA IV.

Svatováclavská koruna obsahuje 20 perel a 96 drahokamů, ve kterých převažují kameny červené a modré barvy. Použití nepravidelně tvarovaných drahokamů, jejich odlišná stavba a kontrast s hladkým, zrcadlově leštěným povrchem zlata umocňuje celkový výtvarný účinek koruny.

Výzkum drahokamů na koruně, kterým se zabývali pracovníci Národního muzea v Praze v roce 1998 a 2003, přinesl řadu překvapení. Největším překvapením gemologického výzkumu bylo nové určení centrálního drahokamu považovaného za rubín, jde však o červenou odrůdu turmalínu – rubelit. Rovněž některé další drahokamy, například zelený safír na pravé lilii koruny, byl určen jako odrůda berylu – akvamarín. Kámen původně označovaný jako křišťál na zadní straně koruny byl určen jako bezbarvý spinel. Z celkového počtu drahokamů je 15 rubínů, 31 spinelů, 1 rubelit, 18 safírů, 25 smaragdů a 1 akvamarín.

Ve své konečné podobě se Svatováclavská koruna jeví jako výsledek celoživotního cílevědomého úsilí Karla IV. odkázat svým následníkům insignii jedinečné hodnoty a významu.

Není mnoho podobných středověkých památek, které by se dochovaly do dnešních dnů. I ve srovnání s korunou Svaté říše římské, kterou byl korunován na císaře i Karel IV., je Svatováclavská koruna skvostem neobyčejné krásy a oslnivosti. Nahromadění tak velkého množství kvalitních drahokamů a jejich použití na koruně bylo v té době zcela nevídané.

Rubelit, dříve považovaný za rubín, obklopený červenými spinely

Spinel a druhotně použitý safír, největší na koruně

Detail křížku na koruně se safírem a trnem z koruny Krista. Na přední straně je rytina Ježíše Krista na kříži, na hraně křížku je nápis:
HIC EST SPINA DE CORONA DOMINI
(zde je trn z koruny Páně).

DETECH REACHER
LEVNEJ ŠIKULA

TEXT **DAN HEZKÝ**

Vše začalo po posledním testování detektorů Detech, respektivě Relic Strikeru a Catcheru. Parťák Pavel povídá: „Hele testovals i ten levnej Detech?" „Inu netestoval," protože jsem nějak nečekal v ceně do 12000 Kč se vzhledem staršího modelu nic závratného. Hlodalo mi to však v hlavě, tak jsem vytáhnul Detech Reacher z krabice a hurá, samozřejmě s Pavlem, na první seznámení na polygon. Tam se začly dít věci, které donutili parťáka si Reachera okamžitě pořídit a mě vlastně taky, abych se mohl věnovat dlouhodobému testu. Detektor vlastně vzal de facto celý polygon bez jakéhokoliv nastavování. Jen zapni, ohul a jdi... Tak jsem si ho vzal do parády a už s ním několik měsíců hledám.

Konstrukce detektoru je pevná s dobrými aretacemi zámků nikterak se neklepe a váží necelých 1,5 kg. Detektor se dá rozložit na tři díly, které se v pohodě schovají do středního batohu. V základu je obutá sonda 9x9", která je výborná na pole, ale ani v lese nikterak nezaostává. Samozřejmostí je kryt. Detektor je napájen čtyřmi bateriemi AA, výdrž asi 25 hodin, podle počtu cílů a použití sluchátek. Konektor na sluchátka, pro mne z nepochopitelných důvodů, používá Detech malý jack (3,5 mm).

Ovládání je velice jednoduché, nikde žádná věda. Vemu to od zhora zleva: Přepínač tónů vysoký/nízký, podle toho co komu vyhovuje. Dále přepínání země Normal/Heavy soil, což je normální zem a silná mineralizace, tu jsem použil jednou, když půda moc prokvíkávala a po přepnutí to ztichlo. Třetí páčka je přepínání frekvencí pro případ, když jdou dva vedle sebe nebo na některých lehce zarušených místech přepnutí také pomůže. V dolní řadě zleva je potenciometr vypínání a nastavení citlivosti, dále tlačítko dohledávacího režimu VCO a nakonec potenciometr diskriminace. Tudíž hledání je i pro začátečníka vlastně jednoduché, zapneš a jdeš hledat.

Nastavení citlivosti po zapnutí se dá na většině našich lokalit nastavit naplno, aniž by detektor nějak zvláště vyváděl tam, kde si detík povrkává, se dá citlivost malinko stáhnout, ale většinou je to spíš nějakým rušením, nejčastěji mobilním telefonem. Není to ojedinělé, mobily ruší vícero detektorů a navíc, když jsem na hledání nejsem na jednání. Další, co mohu nastavit, je výška tónu – vysoký nebo nízký, to je na každém, co mu vyhovuje.

Diskriminace a její nastavení má více možností podle chuti... Hlavně musím napsat, že Detech Reacher NEMÁ vlastně čistej All Metal! Už ve staženém nastavení diskriminace některé železka diskriminuje a v lese a na loukách chodím na „Nugget" a většina železek v signálu tzv. zaprskne nebo zasekne na tónu, což samozřejmě chce trochu naposlouchání a v první řadě sluchátka, ve kterých je slyšet daleko lépe tyto záškrby. Pro kontrolu se dá diskriminace na detektoru zdvihnout výš a nad cílem znovu přejet. Nižší nastavení sebou nese lepší separaci, horší diskriminaci a vytahuje více koksu. Na poli, kde je struska, to chce s diskriminací samozřejmě nahoru, unese to až po „Coins" a nezmizí malé Ag mince. Občasné nechtěné železko je samozřejmě dané vysokou frekvencí 28 kHz, která je ale skvělá na drobotinku a separaci. Při dosahu, jaký detektor má, to za to stojí.

Nyní k těm dosahům. Jak jsem už naznačil, detektor Detech Reacher se základní sondou 9x9" na Loveckém polygonu vzal úplně vše, včetně kačky v 35 cm, tedy jen jednostranně, pražský groš v 48 cm jen tím, že o něm vím, je to jednodušší a ťuká i bronzový depot v 80 cm snubák ve 30 cm je taky docela dobrej počin.

Po nasazení doplňkové sondy 12x12" detektor dosahy znatelně vylepší. Kačku v 35 cm bere oboustraně, groš ve 48 cm najde i cizí člověk, když ho nasměruju, že tady někde je. Depot v 80 cm bere nekompromisně a dosah na prsten se zvýšil na 35 cm a na dukát jukne do 30 cm. Zajímavé testování bylo na tolar (saský), kde ač je to kolo jak od vozu a je z velice „kvalitního" stříbra, tak se detektorům moc hluboko nechce, ve 40 cm ho vidí dobře, ale v 50 cm o něj jen zlehka škrtá.

Důležitá je rychlost hledání neboli máchání. Rychle je špatně, to seberete jen povrchovky a hluboké přejdete, chce to pomalejší pohyb, ne zas extrémně, ale jako když unavenej děda seká trávu, prostě poomaaluu...

Můj osobní závěr je takový, že detektor Detech Reacher je z „laciné" řady do 12000 Kč, což je v poměru cen detektorů začátečnická nižší třída, ale z pohledu dosahu určitě hodně vysoká třída. Takže za málo muziky hodně dosahu a totálně blbuvzdorné nastavení! Osobně se mi dost líbí a nějakou dobu si ho nechám. Pokud bude mít někdo zájem, stačí zavolat a domluvit se a předvedu pár kousků na polygonu.

Detektory Habánov

Váš klíč ke správnému řešení

Kamenná prodejna
v Praze Vršovicích
Specialista na PI
a hloubkové detektory

detektory.habanov.cz, Baškyrská 1407/7, 101 00 Praha 10, detektory@habanov.cz, tel.: +420 774 174 458

V KRAJI BETONOVÝCH TVRZÍ

TEXT: **MATEK MLEJNSKÝ**
FOTO: **TACUD**

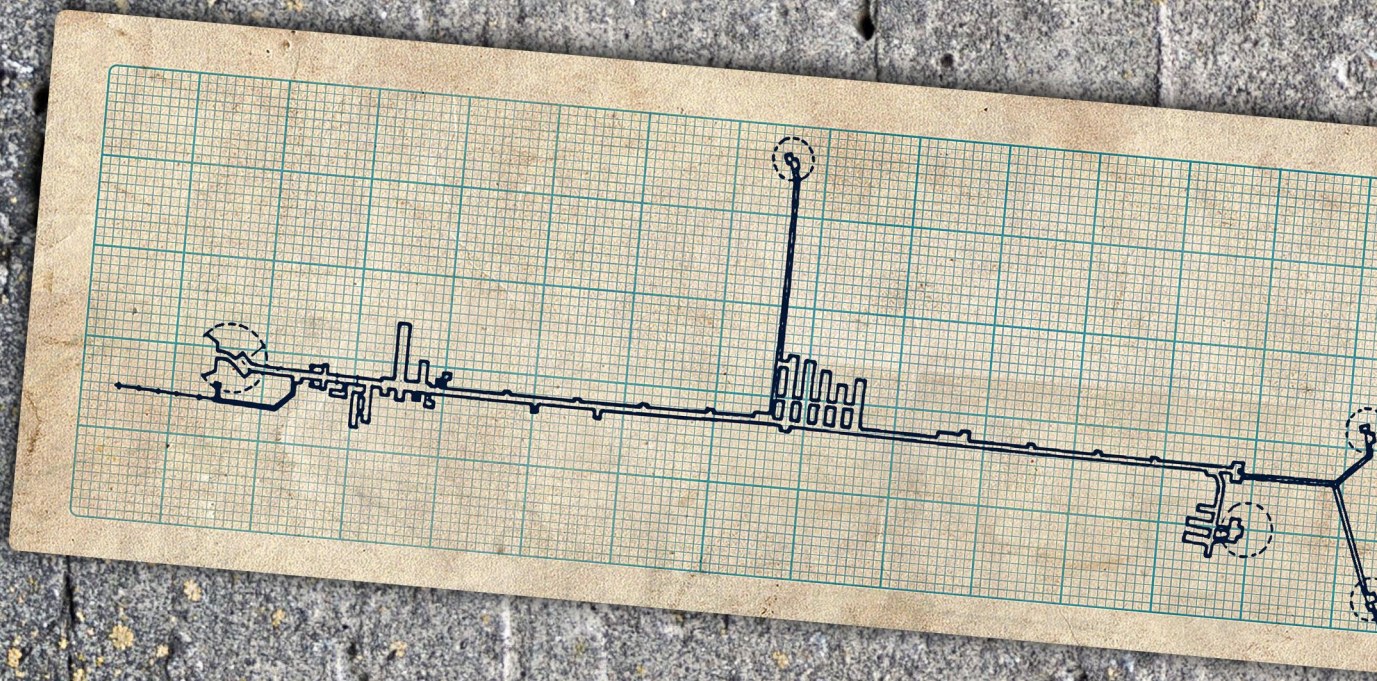

Píše se září roku 1938 a naše země se, jako již po tolikáté, ocitá na křižovatce své budoucnosti... Asi bych takto mohl pokračovat dál, ale vlastně to začalo úplně jinak. Psal se totiž listopad roku 1989 a kupodivu se ale naše země zase ocitla na křižovatce svého směřování. To bylo ale Elmarovi, tehdy ještě Eiffelovi, jednomu z budoucích mechaniků měřící a regulační techniky, tak trochu jedno. Ostatně, co chtít po patnáctiletém studentíkovi. Hlavní bylo dobrodružství. Ve třídě narazil na jistého Romana Šantoru (později se z něho stal mluvčí junáka) a u něho poprvé uviděl tajemné malůvky podzemních pevností. Slovo dalo slovo, a když jsme vytáhli z Romana všechny dostupné informace, vyrazila osvědčená trojka Eiffel, Lebeďák a Dave poprvé do Orličeк.

Přelom měsíce listopadu a prosince není v Orlických horách to nejkrásnější roční období, to nám, když jsem poprvé vylezli z vlaku v Těchoníně, bylo úplně jedno. Mlžná a značně ponurá atmosféra naopak dokonale podtrhovala to, co jsme se chystali prozkoumat. "Neznámé podzemní pevnosti" na našich hranicích. Vybaveni malůvkou od Romana jsme se vydali vzhůru k "Badenkope". Jelikož jsme přijeli opravdu pozdě, ten večer jsme ke vchodovému objektu nedorazili. Udělali jsme si malé tábořiště u jednoho seníku (později se to místo stalo trochu kultovní) a jali jsme se připravovat pochutiny nakoupené před odjezdem. Z té doby si především pamatuji věc, která se jmenovala "Tučná polévka". To byla plastová krabička s kterou by se dali přejít i Alpy. A také značný přetlak špekáčků. Lebeďákova matka totiž pracovala v masně a věřila, že Lebeďák jezdí na akce s junáky. Vždy mu tak naložila tolik špekáčků, kolik tvrdil, že tam bude dalších "dětí". Večer tak usínáme v předtuše velkých objevů a zatím co naši spolužáci stávkují, my se chystáme na to "největší" dobrodružství.

Ráno je strašidelná kosa, nahříváme nad ohněm kanady, aby šly obout. Po základní hygieně, všem se po ránu opravdu strašně chce, vyrážíme zase vzhůru. Po pár desítkách minut přicházíme ke vchodovému objektu. Pohled je to napoprvé opravdu impozantní. Jenomže tvrz je zamčená z trubek svařenou bránou. Chvíli tak okouníme okolo, a pak Lebeďáka napadne, zda by náhodnou nešlo spodní části vrat od sebe vyhnout... no šlo to. Postupně jsme se protáhli dovnitř všichni včetně bagáže. Uvnitř je tma jako v pytli a všichni tři objevitelé mají dohromady jednu baterku... Naštěstí hned za rohem nacházíme naplněnou petrolejku, což značně zvedá naše sebevědomí, a směle vyrážíme. Pomalu bloumáme podzemím a zakreslujeme mapu všech chodeb a sálů. Po nějaké době dorazíme až pod schodiště vedoucí vzhůru. Je bez zábradlí a není vidět konce. Lezeme nahoru do dělotoče (což v tu chvíli nevíme). Uprostřed schodiště se mě Lebeďák chytne za opasek a oznámí, že se už nemůže ani hnout, jelikož má strašlivou závrať. Nakonec se ale, v takřka kopulační poloze, nahoru vyškrábeme. I pohled zevnitř dělotoče ven nám bere dech.

Objekt výsuvné dělové věže K-S 22 "Horymír"

Vchodový objekt K-S 22a "Krok"

Nakonec jsme během několika dalších víkendů nakreslili celé podzemí Boudy a taky narazili na další "první" bunkraře. Do Orlických hor, tedy jak my jsme vždy říkali, Orliček, jsme pak jezdili ještě několik roků.
Kolem těch pevnůstek vznikla řada skvělých přátelství, ale v čase bez internetu a mobilních telefonů dnes nemohu říci, kde je většině z těch kluků a holek konec. Jedno je jisté, asi bych většinu nepoznal, ani kdyby stála přímo přede mnou. Určitě bych vás všechny ale chtěl pozvat do kraje svého mládí, i když dobu, kdy by mým rodičům asi úplně zešedivěli všechny vlasy, kdyby tušili, co provádíme, asi nevrátím.

Pár historických reálií

Kde jinde začít procházku než na Boudě. Ale asi bych měl pro pořádek uvést alespoň několik základních historických reálií. Opevnění našeho pohraničí se začalo stavět na přelomu let 1935 a 1936. Přičemž ředitelství opevňovacích prací ŘOP (dalo jméno i drobných pevnůstkám) bylo zřízeno 20. března 1935. Důvodů bylo několik, politicky tak náš stát reagoval na velice rychle se zhoršující vztahy s tehdy již nacistickým Německem. Strategicky jsme se snažili nahradit železem a betonem chybějící divize, a také zabránit doslova přeštípnutí naší země při útoku ze severu. Celkový plán výstavby byl impozantní, dokončení všech opevňovacích prací mělo být ale až v roce 1946. Na podzim roku 1938 tak nebylo zdaleka hotovo. Přesto zejména linie lehkého opevnění byly ze dvou třetin již postavené a armáda se o ně mohla opřít.
Nejsilnější a také nejimpozantnější bylo ale 16 naplánovaných dělostřeleckých tvrzí, což byly vzájemně propojené těžké objekty v nejohroženějších úsecích hranice (všechny na severu). Plně dokončená nebyla ani jedna, řada z nich byla ale vybetonovaná, a pracovalo se na vnitřních instalacích. I když tak pevnosti nemohly splnit svoje hlavní poslání, armáda by je využila a případné dobývání těchto těžkých objektů by německou armádu stálo i tak spoustu krve.
O Československém opevnění a jeho kvalitách bylo napsáno již hodně textů a není smyslem tohoto článku v tom pokračovat. Ten má být pozvánkou na krásnou procházku Orlickými horami a možná i trochu zamyšlením. Podzimní mobilizace roku 1938 ukázala, že armáda a národ bojovat chtěl a byl připravený. To, že se nebojovalo, mělo podle mě tragický dopad na značnou část obyvatelstva a rok 1948 pak definitivně zhasnul hvězdičku první republiky, která určitě nebyla bez chyby. Přesto to byl ale stát, za který mělo smysl bojovat a mělo se bojovat.

Víkend v Orličkách

Náš výlet začne na Suchém vrchu. Je zde opravený hotýlek a především rozhledna, z které přehlédnete celý kraj. Vpravo od rozhledny je parkoviště a auto zde můžete nechat bez problémů stát celý den. Parkování je zdarma. Pokud jste se dost vynadívali, vyrazte po červené značce směr dělostřelecká tvrz Bouda. Ke vchodovému objektu jsou to tři kilometry. Cesta jde zprvu po kamenité cestičce uprostřed borůvčí a až k altánku U Tří pánů se prudce svažuje. Následně se ale změní v poměrně širokou a pohodlnou cestu. Jelikož jdete stále z kopce, u vchodového objektu jste za chvilku. Bouda má tři pravidelné prohlídky denně. Všechny informace najdete na stránce boudamuseum.com a to včetně spousty dalších podrobností. Prohlídka stojí za to a pokud jste na pevnostech poprvé, dozvíte se všechny základní informace. Když se dostane zpět na čerstvý vzduch, vezměte to znovu po červené, začíná vlevo od vchodového objektu. Vylezete prudký kopeček a po chvilce červenou značku pro-

Pěchotní srub K-S 23 "Teta"

tíná lesní cesta. Po ní pak doleva a přijdete na rozcestí Nad Boudou. Zde se dáte po zelené značce, která je zároveň částí naučné stezky Betonová hranice.

Pěchotní srub K-S 24 "Libuše"

Postupně projdete okolo pěchotních srubů Libuše, Teta, Kazi a objektu pro otočnou dělovou věž Horymír. Pohled na těžké objekty opevnění je zajímavý a trochu monumentální. Pokud budete sebou mít děti, asi vás čeká řada otázek ohledně poškození pevností. Vysvětlovat, že se tady nebojovalo a že o poškození se postaraly rukou společnou německá armáda a národní podnik Kovošrot je trochu tristní a vlastně možná i maličko zahanbující. Když stojíte u té masy betonu, je dost těžké popsat desetiletému dítěti nějak zjednodušeně, proč naši dědové museli odejít bez boje. Chce to asi dodat, že ne všichni to vzdali a že tady byli lidé, co odešli bojovat na západ i východ a že také doma zůstalo spousta lidí, co se bez mrknutí oka pustili do odboje, riskovali tak život jak svůj, tak svých blízkých.

Obrácený objekt lehkého opevnění ŘOP

Když dojdete na rozcestí Pod Boudou, pokračujte po žluté směr Mladkov. Vydáte se tak na další úsek naučné stezky, tentokrát linií lehkého opevnění takzvaných ŘOPíků. S trochou únosného rizika si můžete nějaký z objektů prohlédnout i zevnitř. Stav jednotlivých pevnůstek je ale rozdílný.

Cesta vede stále z kopce a tak těch cca šest kilometrů do Mladkova ujdete snadno. V Mladkově si můžete dát nějaký ten oběd, my si tedy ale svačinu bereme s sebou. Piknik v přírodě je zajímavější než klasický guláš se šesti. V Mladkově jsme tak zaskočili pouze do místní cukrárny–občerstvení. Mimochodem čepují skvělého Bernarda.

Cesta zpět na Suchý vrch je o chloupek těžší, neboť směřuje stále do kopce. Z Mladkova vyjdete po červené, je to další část NS Betonová hranice. Pokud budou děti stávkovat, asi uděláte pár zastávek, první třeba u Rastislavova pramene, což je lehce "radioaktivní léčivka". Další bude asi při rozhledu do kraje z Vysokého kamene. Těch 843 m n. m. je trochu znát, a tak si pohled do kraje určitě chvilku vychutnáte. Zajímavostí za Vysokým kamenem je převrácený řopík. Od něho je to už jenom kousek zpět ke vchodovému objektu, a pak zpátky stále hezky nahoru na Suchý vrch cestou, kterou jste už přišli.

Celá naučná stezka má desítky zastavení s přehlednými info tabulemi. Ty jsou udělané velice přehledně a obsahují všechny základní informace, jak k jednotlivým objektům, tak o výstroji a výzbroji ČS armády. Celý výlet má přibližně 20 km a za den ho zvládnete v pohodě s dětmi.

Vojenské muzeum Králíky

V neděli si zajeďte do Králíků. Zde stojí druhá dělostřelecká tvrz Hůrka. Jelikož je přístupná autem, je zde mnohonásobně více lidí. Zatím co na naučné stezce u Boudy potkáte za celý den pouze pár lidí, tady je parkoviště plné do posledního místečka. Po prohlídce podzemí bych se vydal procházkou do Vojenského muzea v Králíkách. Stojí 100 metrů od pěchotního srubu Cihelna, ten není asi žádnému válkaři potřeba představovat díky každoročnímu konání vojensko–historických akcí. Mimochodem letošní ročník se koná ve dnech 19. a 20. srpna a hlavní téma je mobilizace 1938!

Muzeum stojí za to, má svoje velké kouzlo. Nejsou to tedy Lešany, ale na druhou stranu je zde řada informací týkajících se prvorepublikové armády, okupace, techniky atd. Také pár vitrín s modely a i vojenská technika, kterou řada z nás ještě na vojně zažila. Po návštěvě muzea můžete ještě skočit mrknout na vyvoněný pěchotní srub Cihelna.

Pokud vám ještě zbydou nějaké síly, projděte si lehkou

pěchotní linii a nebo si můžete skočit někam na pozdní oběd. Když už jsem v Orlických horách, nemůžu se nezastavit v Žamberku, kde na náměstí stojí jedna opravdu povedená hospoda.

Pokud se do Orlických hor vydáte, možná si tenhle kraj zamilujete jako já. Co se týče hledání, nikdy jsme to nijak vážně nezkoušeli, a tak vlastně nevím, na co by se dalo narazit. Myslím si, že to ale nic moc nebude. Pokud už by vás to lákalo, asi by to chtělo se domluvit s místními bunkraři, kteří by o nalezené artefakty určitě velice, velice, velice stáli. Před nějakými dvanácti lety jsme měli takový malý průzkum dělat na Adamově, nakonec to nevyšlo a vlastně si ani již nepamatuji proč. Mám dojem, že v tom byla ještě armáda nebo něco takového.

Ukázka zbraní, dělostřelecká tvrz Hůrka

Vůdce padl, diorama z Vojenského muzea Králíky

I RUDOLEC
DOKÁŽE JEŠTĚ PŘEKVAPIT

TEXT **LIBOR MUSIL**
FOTO **FEĎA**

Letos, brzy zjara, kdy obcházím znovu místa, kde se kdysi něco „urodilo“, tak se synátor rozhodl, že to zkusí úplně někde jinde. Když se vrátil, tak měl nádhernou známku SS. Okamžitě jsem zpozorněl a když mi říkal, že tam bylo celkem dost odpadu, napadlo mě, že by to mohl být nějaký nekopaný směťáček „po nich“. Hned druhý den jsme vyrazili místo překopat a ono to vyšlo!

Osobně se nám povedlo vyrýžovat z toho místa na 40 známek a určitě o něco více půlek. Jenom přezek SS tam bylo 35, ale bohužel krom jedné vše v železe. I pár odznaků a různých příborů a jiných věcí tam padlo. Po týdnu kopání a překopávání jsme se Šimonem pomalinku vyčpěli a přestávalo nás to po překopání „jakoby centra“ bavit.

A v tuto chvíli nastoupili místní kamarádi hledači. Hlavně dva – Feďa a Zdeněk. Dotáhli si na místo činu katr a pěkně každý den prohazovali to překopané, ale i okolní materiál přes katr. Věřte, že i jim se to vyplatilo a nebyli jediní, kteří tam ledasco dokázali ještě najít. Pár našich kamarádů tohle místo též navštívilo. Myslím, že nadávat nebudou.

Po těch letech už jsem ani nedoufal, že takové místo se dá v Českém Rudolci najít – o to to bylo příjemnější překvapení.

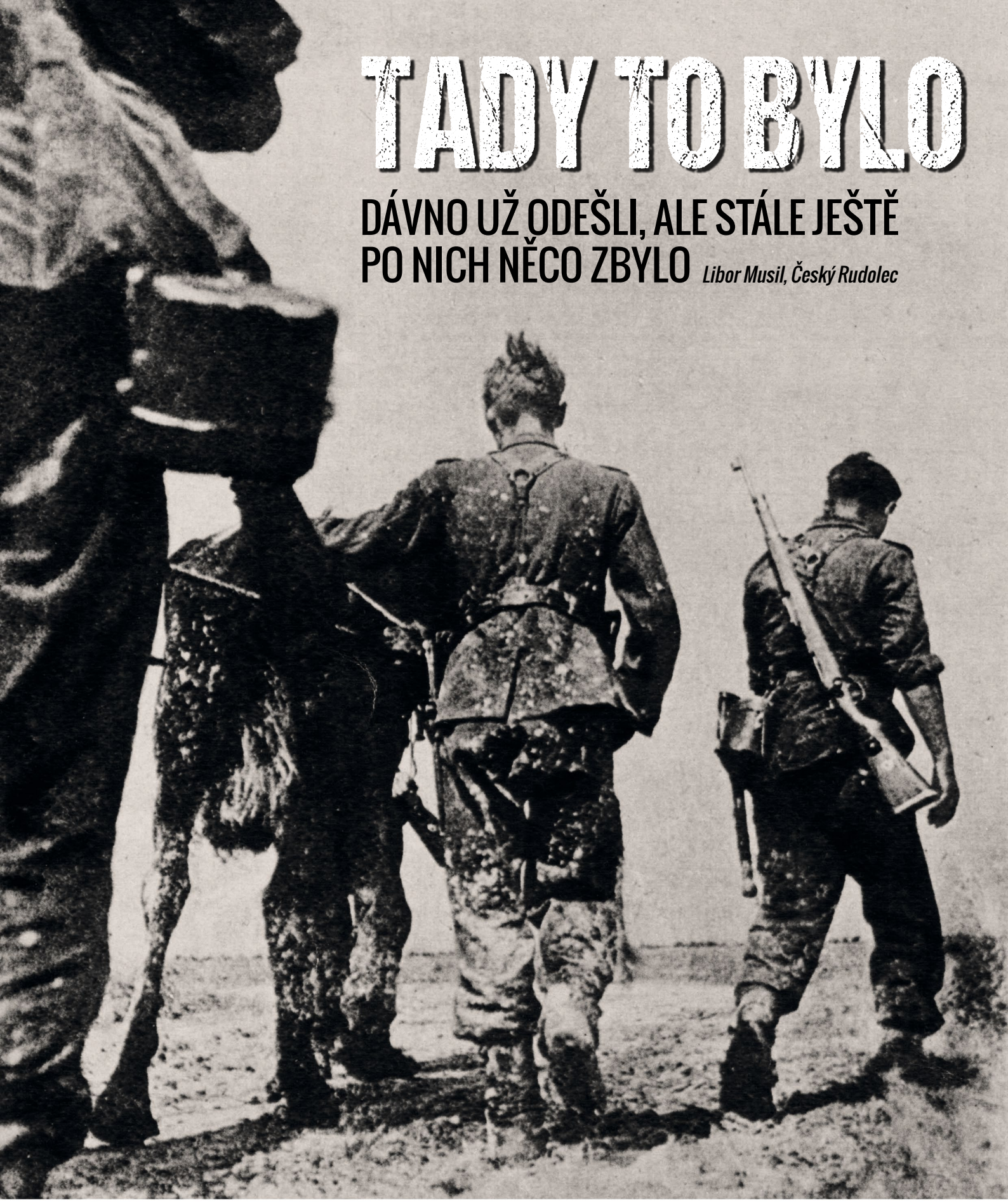

TADY TO BYLO

DÁVNO UŽ ODEŠLI, ALE STÁLE JEŠTĚ PO NICH NĚCO ZBYLO

Libor Musil, Český Rudolec

WAR CENTRUM ČESKÝ RUDOLEC

Jsme malá rodinná firma, a hledání s detektory kovů se věnujeme již takřka 20 let. Díky tomu se na nás již dlouhou dobu obrací hledači z celé ČR, kteří chtějí testovat detektory nebo se zajímají o historické události spojené s koncem druhé světové války a odsunem německého obyvatelstva z českého pohraničí. V hobby hledání se tak věnujeme především militáriím, s důrazem na konec druhé světové války v Sudetech.
Našim zákazníků nabízíme především maximální otevřenost. Všechny detektory předvádíme v terénu a než od nás odejdete, vždy se pokusíme Vás s detektorem naučit co nejlépe pracovat. Věříme, že hlavně hledači z jižních Čech a jižní Moravy využijí možnost nákupu detektoru v našem kamenném obchodě. *Jaroslava a Libor Musilovi*

Český Rudolec 84
378 83 Český Rudolec

detektory-kovu-jizni-cechy.cz
Telefon: +420 724 577 225

Tesoro · Minelab · C.SCOPE · Golden Mask · Nokta Detection Technologies · Bounty Hunter Metal Detectors

KONEC KREJCARŮ V RAKOUSKÉ ŘÍŠI

JINDŘICH KREJČÍ

V krátkém laickém článku bych chtěl představit nejvíce nacházené mince z období vlády našeho nejdéle panujícího císaře Františka Josefa I. (1848–1916).
Podle mě jsou jeho mince nejčastějším nálezem, co si nosíme z hledání domů (kromě různého smetí, které soudný člověk domů nenosí).
Nebudu se rozepisovat o všech variantách mincí, které F.J. I. nechal razit, je jich opravdu mnoho a proto udělám takový výběr pro začínající hledače. Dovolím si vynechat všechny jeho zlaté mince. Sám jsem žádnou zatím nenašel, no možná je to rukama a všichni ostatní je nacházejí, ale mně se prostě ty zlaťáky nějak vyhýbají (toho, co jsem zatím nenašel, je bohužel strašné množství).

František Josef I. nastupuje na rakouský trůn koncem roku 1848. Je to takový bouřlivý revoluční krok, povstání všude kam se v Evropě podíváš, Francie, Itálie, Rakousko, Uhry, dokonce i v Praze se střílí (někdo trefil manželku maršála Windischgrätze, takže ten se s tím pak nepáral).
Všichni něco chtějí, někdo ústavu, někdo samostatnost, Němci sjednocení atd.
Pomocí armády pod velením maršálů Radeckého a Windischgrätze se daří situaci stabilizovat a do konce roku 1849 je v Rakouském císařství klid.
F.J.I. řeší po svém nástupu důležitější věci než vzhled mincí, takže se razí dál mince s portrétem jeho předchůdce Ferdinanda V. a také měděné krejcary, půlkrejcary a čtvrtkrejcary s letopočtem 1816.

Stále se jedná o mince tzv. konvenční měny, kdy základní měnovou jednotkou je stále zlatý, který představuje 2 tolary nebo se dělí na 60 krejcarů. Tolar má tedy 120 krejcarů a půl tolaru pak odpovídá zlatému. Základem konvenční měny byla kolínská hřivna stříbra (233,8 g), z níž se razilo 20 zlatých (10 tolarů).

Co se tedy dá z tohoto období (1848–1857) nejčastěji najít:

V roce 1849 se razí stříbrný 6 krejcar, bez portrétu panovníka a bez jeho jména v opisu mince.
Opis: K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE,
mincovny A, B, C.

V roce 1851 se razí měděné ¼, ½ ,1, 2 a 3 krejcary bez portrétu panovníka a bez jeho jména v opisu mince. Kromě číselné hodnoty se liší průměrem a váhou. Musím se přiznat, že ten 2 krejcar 1851 se mi pořád nějak vyhýbá.

Opis: K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE,
mincovny A, B, C, E, G.

Co se dá z tohoto období (1848–1857) najít velmi obtížně:

Stříbrný 20 krejcar 1852, první mince s podobiznou F.J.I., líc: opis FRANC•IOS•I•D•G•AVSTRIAE IMPERATOR•, rub: opis HVNG•BOH•LOMB ET VEN•GAL•LOD•ILL•REX A•A
mincovny A, C, E.
Nikdy jsem ji nenašel a ani u nikoho jiného jsem ji neviděl. Kdo má pořádné hledačské štěstí, může najít třeba ½ tolar nebo tolar ražené v roce 1852–1856 v mincovnách A, B.

V roce 1857 přichází měnová reforma, zase se nějak vytisklo moc bankovek, takže končí konvenční měna a přichází tzv. rakouská.
Vyhlášení rakouské měny předcházelo podepsání mincovní smlouvy s německým celním spolkem, která spojovala emisi mincí na principu tzv. celní libry (hmotnost 0,500 g) s jihoněmeckými státy. Z této peněžní jednotky bylo řazeno celkem 45 nových rakouských zlatých (florenus, maďarský forint, značka fl. nebo zl.r.č. = zlatých rakouského čísla), dělených na 100 dílů – krejcarů.
Postupem času dochází také k redukci počtu mincoven. Ze zprvu poměrně rozsáhlé mincovní sítě – Vídeň (A), Kremnice (B resp. K.B.), Praha (C), Karlsburg (E resp. GY.F.), Nagyabánya (NB resp. G), Miláno (M), Benátky (V), Záhřeb (Z) – zůstávají nakonec jen dvě, Vídeň a Kremnica.

Co se dá z tohoto období (1857–1892) nejčastěji najít:

Měděná mince 5/10 krejcaru – půlkrejcar, ražená v letech 1858–1866,
opis: K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE
mincovny: A, B, E, M, V.

Měděná mince 5/10 krejcaru – půlkrejcar, ražená v letech 1877, 1881, 1885 a 1891.
opis: K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE
bez označení mincovny (tzn. že se razily ve Vídni).

Měděná mince 1 krejcar, ražená v letech 1858–1873, velmi často nacházená mince,
opis: K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE
mincovny: A, B, E, M, V.

Měděná mince 1 krejcar, ražená v letech 1878, 1879, 1881, 1885, 1891, velmi často nacházená mince,
opis: K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE
bez označení mincovny (tzn. že se razily ve Vídni).

V roce 1867 se Maďarům podařilo prosadit dualistickou koncepci státu (vzniká Rakousko-Uhersko), který dle ústavy z prosince 1867 měl společnou osobu panovníka, zahraniční politiku, armádu a finance (tzv. Rakousko-Uherské vyrovnání). No prostě si to vybojovali.
České politické špičky se pokoušely prosadit trialistickou koncepci monarchie, narazily ale na protest Němců i Maďarů. Takže Rakousko-Uhersko-Česko se nekoná.
Uhry si tedy od roku 1868 razí v mincovně v Kremnici vlastní mince, jejich hodnota odpovídá mincím ražených ve Vídni. Na lícové straně je stejný portrét panovníka, na rubové je podle typu mince uherský znak nebo svatoštěpánská koruna.

Uherské mince 1868–1892 které se často nacházejí:

Měděná mince 5/10 krajczár – půlkrejcar, ražená v roce 1882,
Líc: uherský znak a opis MAGYAR KIRALYI VÁLTO PÉNZ
mincovna K.B.

Měděná mince 1 krajczár, ražená v letech 1868, 1869, 1872, 1873.
Líc: andělé nesoucí uherský znak a opis MAGYAR KIRALYI VÁLTO PÉNZ
mincovna K.B.

Měděná mince 1 krajczár, ražená v letech 1878,1879, 1881, 1882, 1883, 1885, 1886, 1887, 1888, 1891, 1892.
Líc: uherský znak a opis MAGYAR KIRALYI VÁLTO PÉNZ
mincovna K.B.

Mezi zajímavé a i relativně často nacházené mince F.J.I. patří velké měděné 4 krejcary, ražené jak ve Vídni, tak v uherské variantě v Kremnici.
Tyhle mince mají při své tloušťce docela mělkou ražbu, takže jejich nálezový stav se dá velmi často označit jako „značně ošoupané".

Měděná mince 4 krejcar, ražená v letech 1860, 1861, 1864.
Líc: dvojhlavá orlice s habsburským erbem na prsou a opisem K•K•OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE
mincovny: A, B, E.

Měděná mince 4 krajczár, ražená v roce 1868
Líc : andělé nesoucí uherský znak a opis MAGYAR KIRALYI VÁLTO PÉNZ
mincovna K.B.

Stříbrné 5 a 10 krejcary F.J.I., ražené mezi lety 1858–1865 se nacházejí velmi málo, mně se to za 10 let ještě nepodařilo, takže je decentně přeskočím a zároveň přeji ostatním hledačům více štěstí při jejich hledání.

Nejčastěji nacházené stříbrné mince 1868–1892

Stříbrný 10 krejcar, ražený mezi lety 1868–1872,
Líc: podobizna FJI a opis FRANC•IOS•I•D•G•AVSTRIAE IMPERATOR•,
Rub: dvojhlavá orlice s nominální hodnotou na prsou a opis HVNG•BOH•LOMB ET VEN•GAL•LOD•ILL•REX A•A, bez označení mincovny (Vídeň).

Stříbrný 10 krajczár ražený s různými variantami svatoštěpánské koruny na rubové straně.
Mince byla ražena v různých variantách mezi lety 1868–1877, 1887, 1888.
Líc: podobizna F.J.I. a opis FERENCZ JOSZEF A. CSÁSZÁR MAGYÁR ORZSÁK AP. KIRÁLYA
Rub: hodnota pod svatoštěpánskou korunou a opis MAGYAR KIRALYI VÁLTO PÉNZ nebo jenom VÁLTO PÉNZ
mincovny: K.B a GY.F.

Stříbrný 20 krejcar ražený mezi lety 1868–1872,
Líc: podobizna F.J.I. a opis FRANC•IOS•I•D•G• AVSTRIAE IMPERATOR•,
Rub: dvojhlavá orlice s nominální hodnotou na prsou a opis HVNG•BOH•LOMB ET VEN•GAL•LOD•ILL•REX A•A
bez označení mincovny (Vídeň).

Stříbrný 20 krajczár ražený s různými variantami svatoštěpánské koruny na rubové straně.
Mince byla ražena v různých variantách mezi lety 1868–1872, 1887,
Líc: podobizna F.J.I. a opis FERENCZ JOSZEF A. CSÁSZÁR MAGYÁR ORZSÁK AP. KIRÁLYA
Rub: hodnota pod svatoštěpánskou korunou a opis MAGYAR KIRALYI VÁLTO PÉNZ nebo jenom VÁLTO PÉNZ
mincovny: K.B a GY.F.

Stříbrná mince ¼ florinu (guldenu) tzv. čtvrtzlatník. Mince byla ražena v různých variantách portrétu panovníka a velikosti orlice mezi lety 1857–1875.
Líc: podobizna F.J.I. a opis FRANC•IOS•I•D•G• AVSTRIAE IMPERATOR•
Rub: dvojhlavá orlice s habsburským erbem na prsou a opisem HVNG•BOH•LOMB ET VEN•GAL•LOD•ILL•REX A•A
Mincovny A, B, E, M, V, od roku 1872 bez označení mincovny (Vídeň).

Stříbrná mince 1 florin (gulden) tzv. zlatník . Mince byla ražena v různých variantách portrétu panovníka a velikosti orlice mezi lety 1857–1892.
Líc: podobizna F.J.I. a opis FRANC•IOS•I•D•G• AVSTRIAE IMPERATOR•
Rub: dvojhlavá orlice s habsburským erbem na prsou a opisem HVNG•BOH•LOMB ET VEN•GAL•LOD•ILL•REX A•A
mincovny: A, B, E, M, V, od roku 1872 bez označení mincovny (Vídeň).

Stříbrná mince 1 forint tzv. zlatník. Mince byla ražena v různých variantách portrétu panovníka a uherského znaku mezi lety 1868–1892.
Líc: podobizna F.J.I. a opis: FERENCZ JOSZEF I.K.A.CS. ÉS M.H.S.D.O.AP.KIR
Rub: Uherský znak, vyznačení hodnoty, opis: MAGYAR KIRÁLYSÁG
mincovna K.B.

Mincím větších hodnot se věnovat nebudeme, stříbrné 2 floriny, tolary, zlaté 4 floriny se nacházejí opravdu velmi málo.

Roku 1892 byla zavedena korunová měna, založená na zlatém standartu, mincovní a měnovou jednotkou se stal jeden kilogram zlata. Z mincovního kilogramu zlata (0,900 zlata + 0,100 mědi) mělo být teoreticky raženo 2952 korun (označení K).
A to je definitivní konec krejcarů na našem území.

Koruny a halíře po roce 1892 si ukážeme v příštím článku.

FOTOGRAFIE ARCHIV AUTORA

Dáme Vašim Snům Křídla

Jindřich Krejčí - Pilotk

KAMENNÁ PRODEJNA DETEKTORŮ KOVŮ V LÍBEZNICÍCH

Prodáváme kvalitní detektory a příslušenství od firem:
Minelab, Tesoro, C.Scope, Golden Mask, Nokta, Bounty Hunter.
Poradíme Vám při výběru detektoru na našem polygonu.
Najdete nás na adrese: Detektory Pilot - Lánská 167, 250 65 Líbeznice
Provozní doba kamenné prodejny: Po-Pá 9:00-11:30h 14:00-16:30h; So, Ne dohodou
detektorypilot.cz Telefon: 774 823 712

DETEKTORY PILOT

PROGRAM ZÁVODŮ

Pátek

12:00 Oficiální zahájení Mistrovství.
K dispozici polygon s pořadateli a dalšími hosty.
15:00–21:00 Registrace závodníků.
16:00–17:00 Polygon s pořadateli akce a představení novinek, včetně jedné utajované!
17:00–18:00 Přednáška jihočeských pyrotechniků.
18:00–19:00 První archeologická přednáška, Mgr. Jan Vizner – Česká válka růží.
19:00–20:00 Druhá archeologická přednáška, PhDr. Jindřich Šteffl – Bronzové depoty.
19:30–21:00 Tombola.
Po celou dobu bude průběžně probíhat požírání dvou pašíků, které pro vás bude připravovat pan Pěchota a spol.

Sobota

08:00–09:00 Poslední šance na registraci do závodu.
09:20 Uvítání závodníků a přesun na závodní plochu.
09:40–12:00 Soutěž ve čtvercích.
12:00–12:50 Oběd (objednávky u paní Pěchotové při registraci do závodu).
13:00 Vyhlášení vítězů ve čtvercích.
Nástup na teamovou soutěž v dresech.
Vyhlášení nejlepšího dresu mistrovství.
13:20–14:40 Teamová soutěž hlídek.
15:00 Vyhlášení nejlepšího teamu.
15:05–17:00 Poslední oficiální ukázky detektorů na polygonech.
17:00 Oficiální závěr Mistra hledače. Dále pokračuje neformální zábava až do neděle.

8. ROČNÍK MISTROVSTVÍ ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY V HLEDÁNÍ S DETEKTORY KOVU

MISTR HLEDAČ 2016

2. — 4. ZÁŘÍ 2016
BRANDLÍN V JIŽNÍCH ČECHÁCH

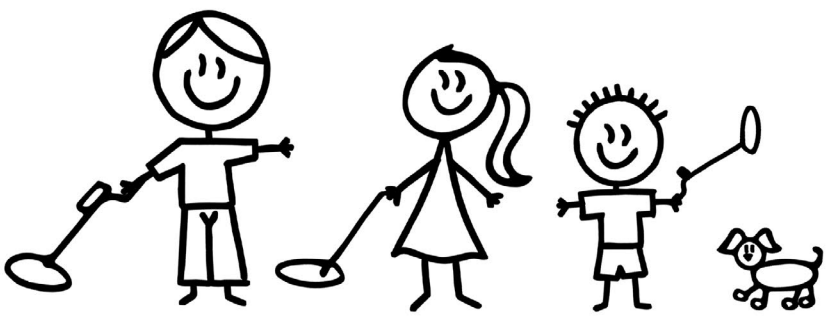

Generální sponzor

Akci pořádá

Sponzoři

Akci podporuje

MINELAB
LOVECPOKLADU.CZ
Tesoro
GOLDEN MASK
DETEKTORY PILOT
HABÁNOV
BOUNTY HUNTER METAL DETECTORS
C.SCOPE
FISHER RESEARCH LAB
Nokta
LH
STAGRA
DETEKTOR CENTRÁLA
ZIPSY METAL DETECTOR - NORD BOHEMIA

JEDINEČNÝ OBCHOD S DETEKTORY KOVŮ

Největší výběr detektorů kovů v ČR a SR

Lovecpokladu.cz je distributorem značek Minelab, Tesoro, C.Scope, Bounty Hunter SE, Nokta, Golden Mask, Nexus, Detech, Mars, Nel a Viking pro Českou a Slovenskou republiku.

Vlastní servisní středisko

U značek, které zastupujeme, zajišťujeme veškerý záruční i pozáruční servis. Pro společnost Minelab zajišťujeme servis pro všechny detektory kovů v rámci celé EU.

Profesionální tým

Lovecpokladu.cz má pobočky po celé České a Slovenské republice. Naši prodejci jsou především zkušení hledači a tak se vždy můžete spolehnout na jejich maximálně odbornou pomoc.

Lokátory IS sítí a detektory úniku kapalin

Naše společnost je distributorem průmyslových detektorů značek C.Scope, Fisher a FujiTecom. Zároveň s prodejem zajišťujeme také servis a odborná školení personálu.

Bezpečnostní detektory

Jsme distributorem bezpečnostních průchozích bran Ebinger a ručních detektorů Nokta, C.Scope a Ebinger. Nabízíme prodej, montáž a poradenství.

LOVECPOKLADU.CZ

Marek Mlejnský
Masarykovo nám. 18
254 01 Jílové u Prahy

lovecpokladu.cz
detektory-mlejnsky.cz

info@lovecpokladu.cz
info@detektory-mlejnsky.cz

+420 731 102 713
+420 605 748 944
+420 604 490 003